بۆپێشەوە

FORWARD

بڵاوکراوەیەکی سیاسی سۆشیالیستییە

سالی دووەم ژمارە (43) 15/1/2019 مانگی دووجار، لە (1)و(15)ی هەموو مانگێکدا دەردەچێت بڵاوکراوەیەکی سیاسی سۆشیالیستیە

گەڕانەوەو دەستپێکرنەوەی مانگرتنەکان لە ئەمەریکادا! ل9-10

وەڵامی کارساز بە هەلومەرجی هەرێمی کورستان، لەگرەوی دامەزراندنی سیستەمێکی سیاسی بنیاتنراو لەسەر بەشداری ڕاستەوخۆ و بەردەوامی خەڵک لە کاروباری حکومڕانیدا مەیسەر دەبێت، نەک حکومەت و کابینەیەکی تر!

وتەی ژمارە

زیاتر لە سێ مانگ و نیوە، هەڵبژاردن بۆ پەرلەمانی کوردستان کۆتایی هاتووە، کۆبونەوەکان بە نهێنی و بە ئاشکرا دەستیان پێکردووە، بەڵام هەموو هەوڵەکان بۆ پێکهێنانی حکومەت، ناکام ماوەتەوە. کۆبونەوەی لایەنەکان بەتایبەت پارتی و یەکێتی، هیچ بەرەو پێش چوونێکیان بەخۆوە نەدیووە و هێشتاش گرفتەکانی نێوان پارتی و یەکێتی، زۆر زیاتر لەوەن کە بتوانرێت بەئاسانی تێ بپەڕێنرێن. دیارە گرفت و ناکۆکی نێوان پارتی و یەکیتی لە پرسی پێکهێنانی حکومەتدا، لەگەڵ ئەوەدا، ئاکامە زیانبارەکانی، کاریگەری لەسەر خەڵکی کوردستان دادەنێت، بەڵام دوورو نزیک پەیوەندی بە خواست و ویستی سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی و مافەکانی خەڵکی کوردستانەوە نییە.

پارتی کە خۆی بەبراوەی یەکەم دەزانێت، بە غرورێکی زۆرەوە و پێش وەختە، لە هەڵمەتێکی هێرش بەرانەی حکومەت سازیی و کۆنترۆڵی دەسەڵاتی سیاسی هەرێمدا، سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیرانی بۆ کوڕانی دەستڕۆشتووی بنەماڵە، یەکلایی کردۆتەوە و بە پاکیجی دەسەڵاتی زوربەو ڕەهاوە، چۆتە ناو گفتوگۆکانەوە. ئەم تموحانەی پارتی، کە لەدنیای واقعی حکومداریدا، جێگایەک و پێگەیەکی کاریگەر بۆ بەشداری لایەنەکان بەتایبەت یەکێتی، ناهێڵێتەوە. یەکێتی بە جەستەیەکی بریندار و شەقار شەقارەوە، لەلایەکەوە ناتوانێت قبوڵی ئەو دەسەڵاتە رەهایانەی پارتی لەکابینەی نۆهەمدا بکات، و لەلایەکی تریشەوە برستی بەرەنگارییەکی بەهێزی بەرووی پارتیدا نییە، ئەوەش هێندەی تر بۆتە هۆی ئەوەی تەلاری ناوخۆیی یەکێتی بەیەکدا بدات و ململانێی باڵەکان لەناوخۆیی یەکێتی قوڵتر بکاتەوە.

بزوتنەوەی گۆڕان، وەکو لایەنێکی تر کە کێرفی جەماوەری و پێگەی سیاسی و بەرەو داکشانێکی نیوە مردوو هاتووە، بەلەبەرچاوگرتنی ئەو دۆخەی هەیەتی و ئەو پاکیجە پاکەتیانەی شانسی ڕێ برینیان نەبوو، خۆی بۆ بەشداری لەکابینەی نۆهەمدا ئامادەکردووە و مایەی زۆریشی لەسەر ناکۆکی نێوان پارتی و یەکێتی هەڵچنیوەو دەیەوێت بەکەڵک وەرگرتن لە ململانێی نێوانیان، بەکورسی دەسەڵاتی حکومیدا هەڵزنێت و لەپارتی نزیک بێتەوە. بەتایبەتیش کە دەزانێت یەکێتی هەموو هەوڵێک دەدات بۆئەوەی بزوتنەوەی گۆران بێبەش لە پۆست و بەشداری لە حکومەتدا بکات..

گۆڕان... کەهیچی بۆ گۆڕان لە کۆمەڵگەو دەسەڵات و سیستەمی سیاسیدا لە هەگبەدا نییە و تەنانەت پاکیجەکانی پێشووی بەکردەوە لەسەر رەفەکان ئارشیف ریزکردووە، بەریەککەوتنی لەگەڵ یەکێتی لە زۆنی پاوانی ژێر دەسەڵاتی یەکێتیدا، هێندەی تر ناچاری کردووە نەرمی زۆرتر بۆ پارتی بنوێنێت و لەو ڕێگایەوە کەناڵ و ڕێگاکانی بەرەو ڕووبوونەوەی بەئاراستەی وەستانەوە بە هەژمونی یەکێتیدا، بگرێتە بەر.

پارتی کە هەم ئاشنا بە دۆخی یەکێتی و ململانێی ناوخۆیەکانیەتی و هەم ئاگاداریی ململانێی نێوان گۆران و یەکێتی و هاوکات داکشانی پێگەی بزوتنەوەی گۆڕانی لەبەرچاوە، دەیەوێت کەڵک لە دۆخی نەخوازراوی هەردوولایان وەربگرێت. لەلایەکەوە هەوڵی قوڵکردنەوەی ناکۆکی نێوان بزوتنەوەی گۆران و یەکێتی دەدات و لەلایەکی تریشەوە لایەکیان لە بەرامبەر لایەکی تریان، بەکار دەهێنێت، بۆ سەرکەوتن بەسەر ئاریشەکانی بەردەم پیکهینانی حکومەتی دڵخوازی خۆیدا، کەدەسەڵاتی بێ چەندو چوونی خاوەن بریار بۆخۆی بەفەرمی بکات.

یەکێتی نیگەرانی نزیکایەتی نێوان پارتی و بزوتنەوەی گۆرانەو خودی ئەو نزیکایەتیە گرفتێکی یەکیتی و کۆسپێکی بەردەم پیکهێنانی کابینەی نوێی...

بۆ لاپەڕە ٢

تاڵانی لە زمانی خۆیانەوە... ل2

هێرش بۆسەر چالاکیەکانی تەڤگەری ئازادی، هێرشە بۆ سەر ئازادییە سیاسیەکان...ل2

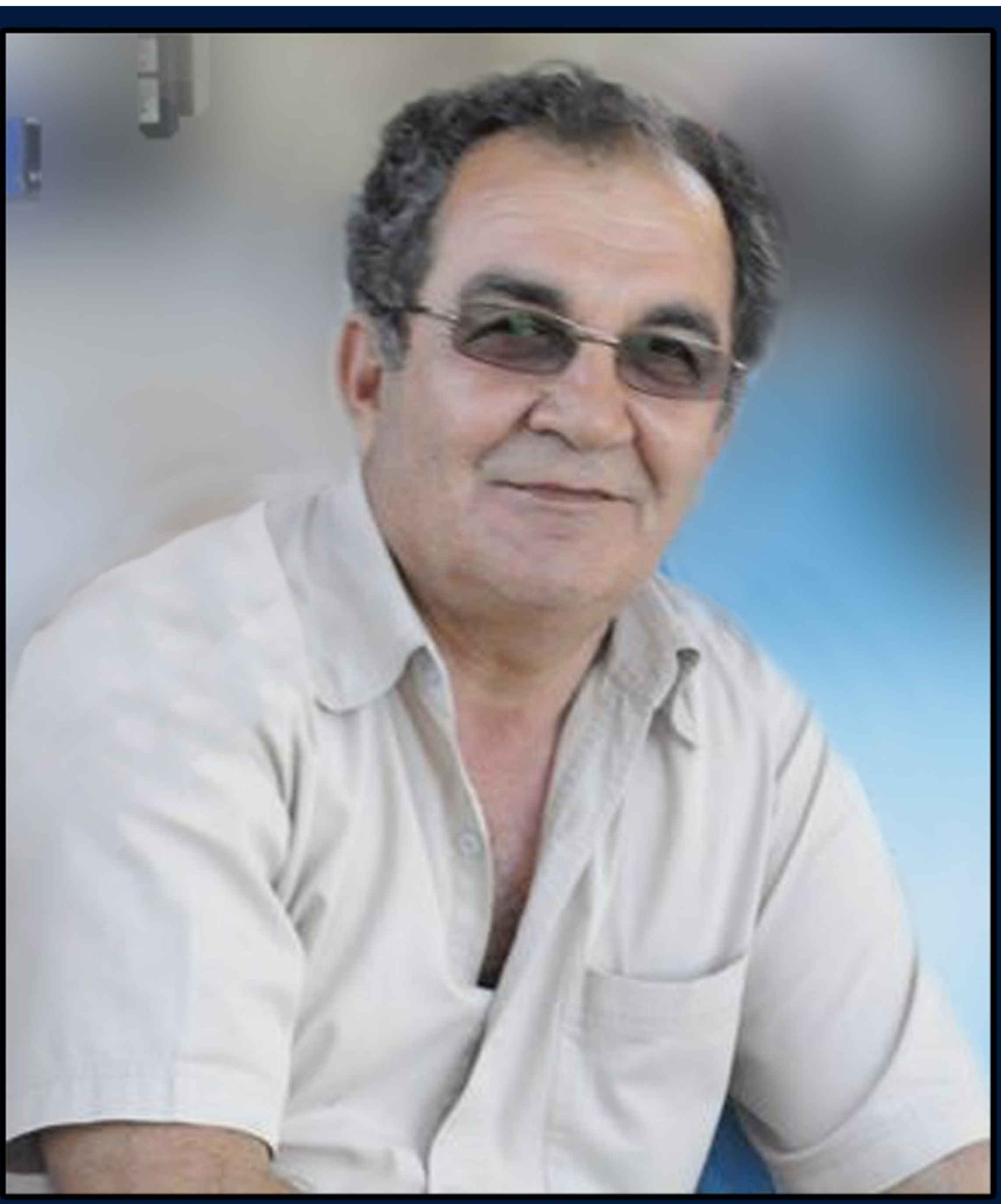

جەبار مستەفا 2018-1952

مەراسیمی ڕێزنان لە یادی ژیان و خەباتی کۆمۆنیستی هاوڕێ جەبار مستەفا، لەکوردستان و ئوستراليا و چەندین وڵاتی ئەوروپادا بەڕێوەچوو...ل5

لەگەڵ هەفتەی نۆیەمی نمایشی بەهێزی ئێلەگ زەردەکان لە فەرەنسا! ل3

هەڵوێستی "لینین" سەبارەت بەئازادی خۆشەویستی و هاوسەرگیری چی بووە؟...ل3

بەسە چیتر ئازادی زنجیر مەکەن...ل5

ژیاننامەی هاوڕێ جەبار مستەفا...ل6

هەواڵی ناڕەزایەتییە کرێکاری و جەماوەرییەکان......ل8

درێژەی وتەی ژمارە...

حکومەتیشە. گرفتێکی تری یەکێتی ئەوەیە لەلایەکەوە بەهۆی کۆمەڵێک پشکی ئابووریی لەگەڵ بەپرسانی پارتی، ناتوانی زۆر پێی لێ ڕابکێشێت و ببێتە ئۆپۆزیسیۆنێکی فەرمی حکومەت و پارتی و بەهۆی ململانێی ناوخۆیشەوە خاوەنی هیچ بڕیارو و پاکێجێکی یەک دەست نییەو هەر باڵێک لەناو یەکێتیدا هەڵگری تەماحی تایبەت بەخۆیانن. تەماحی میراتگری تاڵەبانی و تەماحی بەشداری لە حکومەت و تەماحی پاراستنی هاوبەشی پشکە ئابوورییەکان لەگەڵ بەرپرسانی پارتی... هەموو ئەوانە یەکێتی خستوتە هەلومەرجێکی دژواری بێ دەواوە. بە جیا لەوانەش زۆنی سەوز زۆنێکی ئارام و بێ کێشە نییە بۆ دەسەڵاتی یەکێتی، یەکێتی لەگەڵ کۆمەڵە هێزو حزب و ڕێکخراوەیەکی سیاسی تر بەرەو ڕووە، کە هەمیشە دەتوانن لە سەر ئاستی شەقامدا، گرفت بۆ یەکێتی و سیاسەت و نەخشەکانی دروست بکەن... بەدوای ١٦ ئۆکتۆبەریشەوە قەڵەمڕەی دەسەڵاتی سیاسی یەکێتی سنووردارتر و کەمتر بۆتەوە و زۆرتر پێگەکەی لە پارێزگای سلێمانیدایە و لەسەر ئاستی کوردستانیش هاوسەنگی هێزی لەگەڵ پارتیدا گەڕاوەتەوە بۆ چارەکە پێگە و کەمترش. لە باری بڕیاری سیاسی و مامەڵە لەگەڵ ناوەند و وڵاتانی ناوچەکە، یەکێتی خاوەن بڕیاری سیاسی سەربەخۆ، خاوەنی نەخشە، پرۆژەیەکی دیاریکراو نییە، هەموو ئەمانە بەپلەی یەک لەدەستی پارتیدا دان و یەکێتی ڕۆڵی پاشکۆ دەگێڕێت. ئەوەی یەکێتی تیایدا ئارادەیەکی زۆر سەربەخۆیە، وابەستەیەتی بە ئێرانەوە و لە هەوڵی بەردەوامیشدایە بۆ ئاساییکردنەوەی پەیوەندییەکانی لەگەڵ تورکیا و لەو ڕێگایەدا ئامادەیە هەموو ئیرادەی سیاسی خۆی هەرزان فرۆش بکات و هێرشەکانی بۆسەر ئۆپۆزیسیۆنی وڵاتەکان، بەرینتر بکاتەوە و پەراوێزی ئازادییەکان، بەرتەسک تر و بەرتەسکتر بکاتەوە.

ئەوەی کە یەکێتی لە پرسی پێکهێنانی حکومەتدا، بەدەستیەوەیەتی، بوونی دەسەڵاتیەتی بەسەر زۆنی سەوزدا، لەڕێگای هێزی چەکدار و ئەمنی و پاوانی داهاتی ئەو جغرافیایەدا. یەکێتی ئەو ڕاستیەش دەزانێت، لە حکومەتدا پۆستی هەبێت یان نا، بەشی هەبێت یان نا، دەسەڵاتی یەکەم و خاوەن بڕیاری زۆنی سەوز لەدەستی خۆیدایەتی و ئەگەر پارتی هەموو کورسیەکانیش لە هەڵبژاردندا بەدەست بهێنێت، ئەو واقعیەتە ناگۆڕێت... پارتی لە پرسی پێکهێنانی حکومەتدا، ناچارە ئەو ڕاستی و ئەو واقعیەتە چەندە تاڵیش بێت، قبوڵ بکات.

ئەوەی لە ناو پرۆسەی پێکهێنانی حکومەتدا، هەموو لایەنەکان پێداگری لەسەر دەکەن و بە ئاشکرا بەڕووی پارتیدا بەدەستیەوە دەگرن، پێداگرییە لەسەر شەراکەتی ڕاستەقینە، بەشدارییە لە بڕیاری سیاسی هەرێمدا، لەگەڵ بەرنامەو کارنامەی حکومەت... دیارە ئەوانەش زۆرتر چوارچێوەیەکی گشتی و فریوکارانەیە. هیچ کام لەو حزبانە مەجیان ئەوە نییە، کە کابینەی نوێ حکومەت، دەبێ ئازادی و ئازادییە سیاسییەکان بەفەرمی بناسێ، موچەی کرێکاران و کارمەندان لە کاتی خۆیدا بدرێت و بەرزبکرێتەوە بۆ ئاستی بەڕێوەچوونی ژیانێکی شایستە، مافە فەردی و مەدەنیەکان ڕێزلێگیراو بن، خزمەتگوزارییەکان باش بکرێن و کێشەی ئاو کارەباو، تەندروستی و پەروەردە، بەرەو چارەسەر ببرێن و بێکاری نەهێڵن، یاساکانی سەردەمی بەعس و دژی ئینسانیەکان لابرێن و جێگایان بە یاسایی مۆدێرن و سەردەمی پڕ بکرێتەوە و هەمووان لەبەرامبەر یاسادا یەکسان بن، دەستی دین و کۆنەپەرستی دینی کۆتا بکرێت، دزو مافیاکانی لوشدانی داهات، ڕووبەڕووی یاسا!! بکرێنەوە، سنورێک بۆ دەستێوەردانی وڵاتانی ناوچەکە لە کوردستان دابنرێت... لەسەروی هەموو ئەمانەشەوە پرسی ئایندەی سیاسی کوردستان و لایەنی حقوقیەکەی وەڵامی کارساز و گونجاوی پێ بدرێتەوە... نەبوونی وەڵامێکی ڕۆشن بۆئەو پرسانە، ئەو ڕاستیە دەخاتەوە ڕوو، کە حکومەتی داهاتوو، درێژە پێدەری هەمان ئەو حکومەت و دەسەڵاتە زاڵمانەی ٢٧ ساڵی رابردووە، کە بۆ کەمایەتیەکی کەمی حزب و بنەماڵەو سەرمایەداران بۆتە بەهەشت و ژیانی فیرعەونی و بۆ زوربەی هەرەزۆری خەڵکی کرێکارو زەحمەتکێشیش بۆتە مەینەت ئاواو دۆزەخ و سەندنەوەی سەرەتاییترین پێداویستەکانی ژیان و ژیان کردن. خەڵکی کوردستان نابێ هیچ خۆشباوەڕییەکان بە حکومەت و کابینەی داهاتووی هەرێم هەبێت. لەجێگای ئەوە درێژەدان بەنارەزایەتیەکانیان، کە بەبەشداری نەکردن لە هەڵبژاردنەکاندا گۆشەیەکیان نیشاندا و بە خۆپیشاندانەکانی بەر لە هەڵبژاردنەکان گۆشەیەکی تریان خستە ڕوو.

ڕێگاچارە ڕیزکردن و زۆر کردنی کابینە حکومیەکان نییە... هەموو جۆرەکانی حکومەت لە کوردستان ئەزموون کراون. باشبوونی ژیانی خەڵکی و چاکسازی و زامن بوونی مافە فەردی و مەدەنییەکان، و چارەسەری دۆخی هەرێم و خەڵکەکەی لە گرەوی ئەوەدایە، کۆمەڵگەی کوردستان لەژێر ڕکێفی دەسەڵاتی بۆرژوا میلیشیایی ناسیونالیستی دەربهێنرێت و ئایندەی سیاسی کوردستان، وەڵامی کارساز وەربگرێتەوە. ئەمەش لەگرەوی دامەزراندنی سیستەمێکی سیاسی بنیاتنراو لەسەر بەشداری ڕاستەوخۆ و بەردەوامی خەڵک لە کاروباری حکومڕانیدا مەیسەر دەبێت.

هێرش بۆسەر چالاکیەکانی تەڤگەری ئازادی، هێرشە بۆ سەر ئازادییە سیاسیەکان...

ڕۆژی هەینی بەرواری ١١-١-٢٠١٩ لەکاتی کۆبونەوەی ژمارەیەک لە ئەندامان و لایەنگرانی ڕێکخراوی (تەڤگەری ئازادی) لە پارکی ئازادی لە سلێمانی، بۆ یادکردنەوەی تاوانی تیرۆری سێ هەڵسوڕاوی پەکەکە لە پاریس، ئاسایشی سلێمانی هێرش دەکاتە سەر کۆبونەوەکەو دەیان کەس لە بەشداربووان دەگرێ و ڕەوانەی زیندانی ئاسایشیان دەکات. هاوکات ئاسایشی سلێمانی، ڕێگری لە پیشاندانی فیلمێک دەکات لە سینەما سالم کە تایبەت بوو بە ژیان و خەباتی ساکینە چانسز، یەکێک لە ئەندامانی تیرۆرکراوی پەکەکە لە پاریس.

ئەم هێرشانەی ئاسایشی سلێمانی بۆسەر چالاکی و هەڵسوڕاوانی تەڤگەری ئازادی، ڕاستەخۆ بۆ ڕازیکردن و دڵدانەوەی دەوڵەتی فاشیستی تورکیایە بەمەبەستی ئاساییکردنەوەی پەیوەندیەکانی لەگەڵیدا.... لەگەڵ ئەوەدا ئەو ڕەفتارانەی یەکێتی هێندەی تر دەوڵەتی تورکیا هاندەدات بۆ هێرشی زیاتری یەکێتی بۆسەر ئۆپۆزیسیۆنی تورکی، هاوکاتیش پیشێلکارییەکی ئاشکرای ئازادی و هەڵسورانی و سیاسییەو هەوڵێکە بۆ بەرتەسککردنەوەی پەراوێزی کەشی نیمچە کراوەی کوردستان و ترساندنی خەڵکی کوردستانیشە، لە نارەزایەتی دەربڕین و پێداگریان لە داخوازییە ڕەواکانیان... ئێمە بەتوندی ئیدانە هێرشەکانی یەکێتی بۆ سەر تەڤگەری وئازادی و هەڵسوراوەکانیان دەکەین و لەپیناو بەرینکردنەوەی ئازادییەکانیشدا، لەپاڵ هەموو دەنگ و ڕەنگێکی ئازادیخوازییدا دەوەستین...

تاڵانی لە زمانی خۆیانەوە...

مەلا بەختیار بەرپرسی دەستەی کارگێری مەکتەبی سیاسی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان لە وتارێکدا کە لەپەیجی تایبەتی خۆی بڵاوکراوەتەوە، ئاماژە بە دزی و تاڵانیەکی تری بەپرسەکان دەکات و دەڵێت" لە چاڵگە نەوتەکانی جمبوور لە ناحیەی تازە خورماتووی کەرکووکدا، ڕۆژانە ئێستاش 30 هەزار بەرمیل نەوت، بە کاروانی تانکەری بەرپرسان تاڵاندەکرێت. کاروانی ئەو نەوتە دزراوانە، شەوانە بەرەو سلێمانی ڕێچکە دەبەستن و بەپێی سات و سەودای تایبەتی ساخدەکرێنەوە" ئەم تاڵانییە کە مەلابەختیار باسی دەکات، لەگەڵ ئەوەدا کە خۆ پارێزی دەکات لە ناوهێنانی بەرپرسە تاڵانچیەکان، تەنها گۆشەیەکە لەو فەرهودەی کە بەرپرسە حزبی و حکومیەکانی هەرێم ئەنجامی دەدەن... کاتی ئەوە هاتووە لیستی ناوی ئەو فەرهودچیانە ئاشکرا بکرێت و لەژێر گوشاری جەماوەری و دەنگی بەرابەریخوازییدا، ڕادەستی دادگا و لیپرسینەوە بکرێن...
مەلا بەختیاریش کە ئاگاداری ئەم تاڵانیەو دەیان دۆسیەی تری دزییە، دەبێ لێی بپرسرێ هۆکار چییە، ناوی ئەو تاڵانچیانە نادرکێنێ و ئاشکرای ناکەن؟

لە بۆپێشەوەوە

* بابەتەکانی بۆپێشەوە، جگە لە"گۆشەو تەوەرەی تایبەت" بەگشتی تەعبیر لەخەتی سیاسی و فکری و دونیابینی کۆمۆنیزمی مارکس و کۆمۆنیزمی کرێکاری دەکات.

* بۆ پێشەوە، هیچ بابەتێک بڵاوناکاتەوە، کە پێشتر لەشوێن و کەناڵی بینراو وبیستراو و نووسراودا... بڵاوبوبێتەوە.

* بابەتی بڵاوبووەوە لە بۆپێشەوەدا، ئەوکاتە لەلایەن خاوەنەکەیەوە مافی بڵاوکردنەوەی هەیە، کە لەبۆپێشەوە بڵاوبوبێتەوە. ڕاسپاردەی بۆپێشەوەیە، کە خاوەنی بابەتەکە ئاماژە بەناو ئەو ژمارەی بۆپێشەوە بدات، کە بابەتەکەی تیادا بڵاوبۆتەوە.

* درەنگ ناردنی بابەتەکان، لەکاتی ڕاگەیەندراوی خۆیدا، شانسی بڵاوبونەوە لەدەست دەدات.

لەگەڵ هەفتەی نۆیەمی نمایشی بەهێزی ئێلەگ زەردەکان لە فەرەنسا!

نووسینی: ئەحمەد عبدالستار

پەیوەندیەکی نایاب لەنێوان مارکس و کێشمەکێشی چینایەتی هەیە لە فەرەنسا. ئەگەر لێکچوونەکە ڕاستبێت و بڵێین لە پەیوەندی (خۆشەویستی) دەچێت، ئەمە سەرەڕای بیرمەندی بێوێنەکەی مارکس. ڕەنگە ئەم پەیوەندیە لەلای زۆرێک ون بێت. تاقیکردنەوەکانی شۆڕشی ساڵی ١٨٤٨/١٨٤٩ ی فەرەنسا هزری مارکسی زۆر دەوڵەمەند کرد، وانەی زۆری لێ هەڵێنجا و بەشێوەیەکی پتەو و زانستی گشتی کردەوە بۆئەوەی ببێتە پاڵپشتی بیردۆزی کێشمەکێشی چینایەتی لە دنیای هاوچەرخ، کە لەسەر جیاکاری و نەبوونی ماف بەندە.

لەو ساتەوە کە دەکاتە نزیکەی سەدە و نیو، چینە بێبەشەکانی فەرەنسا لە خەباتدان و داواکارن بۆ باشترکردنی ئاستی گوزەران و ژیانیان تاوەکو ئەمڕۆ شەممە، بەڵام زوربەی ڕاپەڕین و شۆڕشەکان شکستیان هێناوە بەبێئەوەی داواکاریەکانیان بەدەستبێنن. یان بەزەبری هێز و توندوتیژی دەسەڵاتدارانی بۆژوازی سەرکوتکراوە، یان بێشەرمانە هەڵخەڵەتێنراون.

ئەمڕۆ شەممە(١٢/١/٢٠١٩) حکومەتی بۆژوازی فەرەنسی بەسەرۆکایەتی ماکرۆن؛ ٨٠ هەزار پۆلیس بە تانک وسەیارەوە کۆی کردۆتەوە دژ بە ئێلەگ زەردەکان. هەروەها کەمپینی ڕاگەیاندنی بەکارخستوە بۆ ناوزڕاندنی ئامانجی ئەو بزووتنەوەیە بە گوتنی" ئەو نارەزایەتیەیانەی کە کۆمەڵگەکەمان دەیبینێت، هەندێکجار هۆکارەکەی ئەوەیە کە زۆرێک لە هاونیشتمانیان باوەڕیان وایە کە لەتوانادایە شت بەدەست بێنیت بەبێ ماندووبوون!!!" لەلایەکی دیکەوە داوای گفتوگۆی نیشتمانی کردووە، ئەمەش لەپێناو بڵاوەپێکردن بە بزووتنەوەکە و جیاکردنەوەی بەشێک لێی. ئەمە شێوە و کارنامەی حکومەتە بۆژوازیەکانە لە دێرزەمانەوە لەپێناو پاراستنی دەسەڵاتیان، کە لەسەر زەبروزەنگ و چەواشەکاری دامەزراوە. وەک دەڵێن مەسەلە گرنگەکە ئەوەیە: بزووتنەوەی ئێلەگ زەردەکان لە برەو و پێشکەوتندایە لە ناو کۆمەڵگەی فەرەنسی، بەجۆرێکی جدی حکومەتی ماکرۆنی توشی دڵەڕاوکێ کردووە.

بەجۆرێک داواکاریە ئابووریەکان بەرزبوونەتەوە بۆ داواکاری فراوانتری سیاسی، جۆرەکەی جیایە لە سەرەتای هەفتەکانی بزووتنەوەکە، وەک" نرخەکان لەپاریس دادەبەزێنین" بوە بە شیعاری" گۆڕانکاری لەتوانادایە، ئەگەر یەکگرتووبین". یەکێک لە ڕێکخەران لە هەفتەی ڕابردوو گووتی" هەموو ڕۆژانێکی شەممە لێرە ئامادە دەبین بەدرژایی ساڵی ٢٠١٩، پێداگریش دەکەین لەسەر بەدەستەوەگرتنی دەسەڵات لەلایەن هاونیشتمانیان. وە دەمانەوێت دەوڵەت گشتی بێت و گەل ڕێکیبخات و گەلیش بەڕێوەی بەرێت". خۆپیشاندەران لە کۆتاییدا هاواریانکرد" ماکرۆن دەست لەکاربکێشەوە".

بەڕاستی ئەم شیعارانە شۆڕشگێڕانەن، داوای گۆڕانکاری ئابووری دەکات (دابەزاندنی نرخ) و گۆڕانکاری سیاسی ڕۆشنیش لە وتەی ڕابەرانی بزووتنەوەکە دەبیستریێت، بەڵام ئایا ئەمە بەسە(کافیە)؟ تەنانەت بۆ توێژی بۆرژوازی بچووکیش لە شوفێری تریلەکان و فەرمانبەران و خوێندکارن وخانەنشینان و جووتیاران...، بەدەر لە چینی کرێکار؟

وانەکانی مارکس کەلە ئەزموونی کێشمەکێشی چینایەتی لە فەرەنسا دەریکردوە، ئامۆژگاریمان دەکات، دوای ئەوەی کە بەشۆڕشی حوزەیران ساڵی ١٨٤٨ ناسرا و شکستی هێنا، کە هۆکاری شکستی شۆڕش؛ دەگەڕێتەوە بۆ شیعاری بۆژوازی بچووک و جووتیارانی شۆڕشگێڕ لە چاکسازی چینایەتی وەستا و بەوەندە ڕازی بوون! لەسەر کرێکاران پێویستە بەردەوامی بەشۆڕش بدەن وبیکەنە "شۆڕش بەردەوامە".

مارکس لە بانگەوازی بۆ کۆمەڵەی کۆمۆنیستەکان لەفەرەنسا ئاماژە دەکاتە بەوەی" لەسەر حیزبی چینی کرێکار پێویستدەکات هەرچی بۆیان دەکرێت بەشێوەیەکی ڕێکخراوتر دەرکەون، تابۆیان دەکرێت یەکگرتووتربن، تا بۆشیان دەکرێت سەربەخۆتر بن..."" کەواتە گۆرانکاری لە توانادایە ئەگەر یەکگرتووبین". چونکە" پرسەکە بۆ ئێمە لە دەوری گۆڕانکاری خاوەنداریێتی تایبەتدا قەتیس نامێنێت، بەڵکو لە نەهێشتنیدایە، لە پشتیوانی جیایی چینایەتیدا نەخێر، بەڵکو نەهێشتنی چینەکانە، وە لە چاکردنی کۆمەڵگەی ئێستادا نییە، بەڵکو دامەزراندنی کۆمەڵگەیەکی تازەیە"

قووڵکردنەوەی شیعارەکە" "دەمانەوێت ئەو دەوڵەتە گشتیەی کە گەل ڕێکیدەخات و بەڕێوەی دەبات" بە ڕۆشنی بکەینە حکومەتی کرێکاری" تەنیا لە ڕێگەی ئەوەوە هەموو بێمافیەکان نامێنن و باشکردنی کرێ و ئاستی بژێوی و گوزەران دێتە دی.

هەڵوێستی "لینین" سەبارەت بەئازادی خۆشەویستی و هاوسەرگیری چی بووە؟

وەرگێرانی: سەردار عەبدوڵا

لە ساڵی ١٩١٥ یەکێ لەو پرسیارانەی لە 'لینین" کرا سەبارەت بە خۆشەویستی و هاوسەرگیری بوو لە لایەن ژنە خەباتکاری بزووتنەوەی ژنانی جیهانیەوە "ئینیسا ئەرماند" کە دواتریش سەرجەم وەڵامەکانی کردە نامیلەیەک بۆ ژنانی کرێکار سەبارەت بە کێشە کۆمەڵایەتیەکانیان. پاش ووردبوونەوە لە پرسیارەکە "لینین" پرسیارەکەی بە جۆرێکی تر لێکرد: ئایا مەبەست لەمە جوداکردنەوەی خۆشەویستیە لە بەرژوەندییە مادییەکان (پارە وسامان)؟ یا لە خورافات؟ یا زۆرداری باوکان ودایکان؟ یا لە خورافاتی کۆمەڵگا (داب ونەریتە کۆنەکان)؟ یا لە تەسک بینی وورده بۆرژواکان (جوتیاران یا ڕۆشنبیران)؟ یا لە کۆت و بەندی یاسا ودادگا وپۆلیس؟ یا لە جیدیەتی خۆشەویستی؟ یان ئامانجی منداڵ دروستکردن؟ یا ئەوەی بە ئازادانە خیانەت لە هاوسەرگیری بکرێت؟ ئەگەر وەڵام بەم پرسیارانە بدەینەوە سێ خاڵی دوایی پەیوەندیان نییە بەم مەسەلەوە بۆ ئەوەی خوێنەر بە ئاسانی لە هەڵویستی کۆمۆنیزم تێ بگات لەم بارەوە، دەبێ ئەوە بلێین بە بێ جیاکردنەوەی خۆشەویستی لەمانە هەڵوێستەکە دوور دەبێت لە هەڵوێستی کۆمۆنیستی سەبارەت بە ئازادی خۆشەویستی. لە ڕوانگەی کۆمۆنیستەکانەوە خۆشەویستی ڕاستەقینە نابەستریتەوە بەهیچ شتێکی ترەوە، ئازادی خۆشەویستی بە مانای جیاکردنەوەیەتی لە ئامانجە مادییەکان (پارە وسامان)، لە خورافات، لەهەر جۆرێکی بێت، لە دوو ڕوویی ودرۆکردن، لە زۆرە ملێی باوکان ودایکان، لە یاسا دژە یەکسانییەکان، بە مانایەکی تر ئازادی خۆشەویستی ڕەها بە مانای هەڵبژاردنی هاوژین چ ژن بێت یا پیاو وە بەستنی گرێبەست تەنها دەبێ لەسەر بنەمای خۆشەویستی بێت وهیچی تر ، ئەگەر ببەستریێتەوە بە هەر شتێکی ترەوە ئەوە خۆشەویستی نییە، هەر هاوژینی دروست کردنێک لەسەر بەرژوەندەییە ئابوریەکان بێت ئەوە سەرکەوتنی تیا نابێت، بە تایبەت ئەوە لە بەرچاو بگیرێت هاوژینەکەت دەوڵەمەندەو خاوەن پارەو سامانە لە کاتێکا ئەو کەسە هەڵگری هیچ بنەمایەکی ئینسانی نییە بۆ هاوژینی پێکهێنان، ئەمەش دەبێتە هۆی سەرهەڵدانی درۆ و دووڕووی و ستەم کردن، خۆشەویستی ڕاستەقینە پێویستی بە ڕاستگۆیی وگۆڕینەوەی هاوسۆزی بۆ یەکتر هەیە. لە خۆشەویستیدا دوو کەس بەشدارن، بەڵام سێیەمیش دێتە بوون ئەویش ژیانێکی نوێیە، لێرەشەوە بەرپرسیارەتی دەبێتە ئەرک لە بەرانبەر مرۆڤدا (لە بەرانبەر منداڵی خۆشەویست وە نەوەکان و ئەنجا لە بەرانبەر کۆمەڵگەش).

سەردار عەبدوڵا حەمە
لەزمانی عەرەبیەوە وەریگێڕاوەتە سەر زمانی کوردی ئەمەش لینکی نوسینەکەیە:
https://bnibou3iyach3.skyrock.mobi/817ماڵپەڕی (سکایڕۆک)

هەموو دوو تاکی سەروو ١٦ ساڵ، مافیان هەیە کە بەمەیل و ئارەزووی خۆیان پێکەوە بژین

بەسە چیتر ئازادی زنجیر مەکەن

عبدالرحمن رسول

چەندین ساڵ لەمەوبەر مام جەلال بە بۆنەی کردنەوەی چاپ وپەخشی سەردەم لە شاری سلێمانی گووتی، هەموو کەسێک ئازادە قسە و ڕەخنەی خۆیی بکات، تەنانەت ڕەخنە لە منیش بگرن، کردنەوەی پارکی ئازادی بە پێویستی سەردەمی دانا و بە شوێنی کۆبوونەوەی ئازادی ناساند، ئەم قسانە هەموو بە ڤیدیۆ هەیە لەتەلەفیزیۆن و یوتوب و فەیسبوکدا بڵاوکراوەتەوە، لە کاتێکدا ئەو قسانە دەکات شێرکۆ بێ کەسی شاعیر لە تەنیشتی وەستاوە ، بەڵام دیارە ئەو قسانەی مام جەلالی تەنها بۆ ڕاگەیاندنەکان بووە و هیچی تر، ئەوەتا لە دوایی ئەم وتارەوە خەڵکێکی زۆر بەهۆی هەبوونی بیروباوەڕی سیاسی جیاوازو بڵاوکردنەوەی ڕەخنەکانیانەوە تووشی ئازار و ئەشکەنجە و زیندانیکردن، تەنانەت زۆرجار ڕەخنەگرانی دەسەڵاتی باشووری کوردستان ڕوبەڕووی ڕفاندن و تیرۆرو کوشتنیش و بوونەتەوە لە ژێر سایەی دەسەڵات و سیستەمی قوتابیانی مام جلال.

لە بەرواری(٢١بەفرانباری٢٦١٨)واتە (١١-١-٢٠١٨) ئاسایشی سلێمانی تارا حسێن وتەبێژی تەڤگەری ئازادی و زیاتر لە ٥٠ کەسی دیکەی لە پارکی ئازادی شاری سلێمانی دەستگیرکرد. بەپێی ئەو هەواڵانەی کە لەسەرچاوە و میدیا و ڕاگەیاندن و ماڵپەڕەکاندا بڵاوکراوەتەوە. هۆکاری ئەم دەستگیرکردنە بەهۆی ئەوەبووە کە بەمەبەستی نمایشکردنی فیلمی تایبەت بە ساکینە جانسز هاوڵاتییان و ئەندامانی تەڤگەری ئازادی لە سەکۆی ئازادی پارکی ئازادی کۆبوونەوە.

پێش چەند ڕۆژێک لەمەوبەر کۆمەڵێ کتێبفرۆش لەسەر فرۆشتنی کتێبەکانی عبداللە ئۆجەلان و هەندێ مامۆستا لەسەر پێشنیاری پەخشکردنی فیلم دەربارەی جانسز و هاوڕێکانی دەستگیرکراون.
هەروەها لەناوچەی ژێر دەسەڵاتی سەوزی یەکێتی نیشتمانی کوردستان سەرجەم بارەگاکانی تەڤگەری ئازادی کوردستان داخران. ئەمەش لەدوایی ئەوە هات کەیەکێتی نیشتمانی کوردستان پەیوەندییەکانی لە دەولەتی تورکیادا بەرەو خراپی چوو، یەکێتی بەمەبەستی دڵ ڕازیکردنی دەولەتی تورکیا، هێرش دەکاتە سەر ئۆپۆزیسیۆنی تورکی و کەسایەتیە سیاسیەکانیان.

بەپێی سەرچاوەی ڕاگەیاندنەکان کەهێزێکی زۆریان بڵاوکردۆتەوە، لە سەرای ئازادی، لە ئەنجامدا هەریەکە لە شەهێن محەمەد، و حاجی ئازاد هاوسەرۆکی تەڤگەری ئازادی و سەلاح خدر رۆژنامەنووس و کلسووم حسێن ئەندامی دەستەی بەڕێوەبەری تەڤگەر و منداڵێکی ٣ بۆ ٤ ساڵیشی تیایە ئەوانیش لەگەڵ تارا حسێن دەستگیرکراون.

لە زۆرێک لە ڕاگەیاندنەکاندا بڵاوکراوەتەوە کە هێزێکی زۆری ئاسایش لە دەوروبەی پارکی ئازادی سلێمانی بڵاوکراوەتەوە بەمەبەستی ڕێگریکردن و سەرکوتکردنی ئەو چالاکییەی لەوشوێنەی بڕیاربوو فیلمەکەی تێدا نمایش بکرێت کۆبونەوە و ڕێگەیان نەداوە فیلمەکە نمایش بکرێت، و لە ئێستادا هێزێکی زۆری ئەمنی و ئاسایش لە دەروازەکانی پارکی ئازادی جێگیرکراون.

دەستگیرکردنی تارا حسێن و 50 ئەندامی چالاک کە تەنها ویستبویان فیلمێکی دۆکۆمێنتاری پێشکەش بکەن لە سەکۆی ئازادی سلێمانی، تەنها سەرکوتکردنی ئازادی نییە، بەڵکو دروستکردنی ترسی و زاڵبوونی دەسەڵاتی سەرکوتگەری و وەحشیگەری حیزبە بۆ تەواوی خەڵک. هەر هێزێک ئەگەر پێچەوانەوەی یاسا مەدەنی و شارستانییەکان کاری کرد پێویستە بەپێی یاسا مامەڵەی لەگەڵ بکرێ، نەک بە زەبری هێزی چەکداری و سەرکوتگەری. بەم هەنگاوە هیچ جیاوازێکتان نییە لەگەڵ دەسەڵاتی فاشیزمی بەعس و دەوڵەتی تیرۆریستی ئیسلامیی ئێران و دەوڵەتی ئیسلامی تورکیادا کە ڕۆژانە درێژە بەکاری سەرکوتکردن و زیندانیکردنی هەڵسوڕاوانی موخالیفانی خۆیان دەدەن و ئازار و ئەشکەنجەیان دەدەن.

ئەمەش لە کاتێکدایە، دوای ڕێگریکردن لە نمایشی فیلمی تایبەت بە ژیان و خەباتی ساکینە جانسز لە سینەما سالمی شاری سلێمانی، بڕیاری داخستنی سینەما سالم لەلایەن هێزەکانی ئاسایشی سلێمانیەوە. تەڤگەری ئازادی بڕیاریدا لە سەکۆی ئازادی پارکی ئازادی شاری سلێمانی فیلمەکە نمایشبکەن. ناوەڕۆکی فیلمەکەش باس لە خەبات و ژیانی تێکۆشەرانی گیانبەختکردووانیان دەکات.
شەرمەزاری یە بۆ سیستەم و دەسەڵات و حیزبێک کە بانگەشەی ئازادی و دیموکراسی و مافی مرۆڤ و مافی چارەنووس دەکات، بەڵام بە درێژایی دەسەڵاتی لەکوردستاندا لەسەر بیروڕای سیاسی جیاواز موخالیفان و ڕەخنە گران و ئازادیخوازان و یەکسانیخوازان دەستگیر دەکات..
ئەمە نیشانەی ئەوەیە پاش ٢٧لە دەسەڵاتی حیزبەکانی باشووری کوردستان هیچ هەنگاوێکیان بەرەو پێشەوە نەناوە کە باشووری کوردستان بکرێتە کۆمەڵگەیەکی سیکۆلار و ئازاد بەپێچەوانەوە، بەرەو دواوە گەڕێندراوەتەوە. یاساکانی عەشیرەت و بنەماڵە و حیزب زیاتر پەرەی پێدراوە لە یاسا و سیستەمی دامەزراوەیی شارەستانی و مەدەنی و نوێگەری لەسەرجەم بوارە جیاوازەکاندا. بۆیە پێویستە خەڵکی ئازادیخواز و یەکسانیخواز و تەواوی خەڵکی باشووری کوردستان چیتر ڕێگا نەدەن دەسەڵاتی میلیشایی وچەکداری زاڵبێت و یاسا مەدەنی و شارستانی و پێشکەوتنخوازەکان فەرامۆشبکرێن لەلایەن پارێزەرانی دەسەڵاتی حیزبەکانەوە. پێوێستە ئازادی بۆ هەمووان بچەسپێت بەبێ هەرجیاوازییەک، چونکە گرینگی هەبوونی ئازادی لە هەبوونی جیاوازییەکاندایە.

گرفت و کێشەیەکی گەورەتر هەیە لە باشووری کوردستان کە پەیوەندی بە دەسەڵات و سیستەمی چەوسێنەرەوە نییە، ئەویش پەرتەوازەیی و پەرش وبڵاوی داکۆکیکەران و بەرگریکەرانی چەسپاندنی ئازادی ڕادەربڕینی بێ مەرجە. کەپێویستە بۆ داهاتوو گەشە بە هاوخەباتی و تێکۆشانی زیاتر بدەن بۆ چەسپاندنی ئازادی. کاتێک ڕۆژنامەنووس، چالاکی مەدەنی، سیاسی، ڕۆشنبیرێک، هونەرمەندێک، هەرکەسێکی تر لە هەر حیزب و ئایین و عەشیرەتێک بێت کاتێک هێرش دەکرێتە سەری و ڕوبەووی فشار و ئازار و زیندانیکردن دەبێتەوە لەسەر خستنە ڕوویی بیروباوەڕ و بۆچوونە ڕەخنەیی و کارەپیشەییەکانی، پێویستە هەموو لایەک بەرگری لێبکەین و داوایی ئازادبوونی بۆ بکرێ. ئەمڕۆ کە لایەنێکی دیاریکراو فشاری دەخرێتە سەرو هەڵسوڕاوانی زیندانی دەکرێ ئەگەر بێ دەنگی لێ بکرێ بۆ داهاتوویی ڕوو بەڕوویی ئەوانی تریش کە باوەڕییان بە ئازادی و بەرابەری و یاسا مەدەنی وشارەستانییەکان دەبێتەوە.
بۆیە پێویستە هەمووولایەک داوایی ئازادبوونی زیندانیانی سیاسی بکەن لە باشووری کوردستان، کە بە هۆی خستنە ڕوویی ڕەخنە و بۆچوونە سیاسییەکانیان زیندانی کراون لە شارەکانی سێلمانی و هەولێر و دهۆک سەرجەم شار و شارۆچکەکانی باشووری کوردستان.

ئازادی بێقەیدو شەرتی بیروباوەر، دەربڕین، کۆبوونەوە، مانگرتن و خۆپیشاندان... مافێکی سەرەتایی خەڵکی کوردستانە!

مەراسیمی ڕێزنان لە یادی ژیان و خەباتی کۆمۆنیستی هاوڕێ جەبار مستەفا، لەکوردستان و ئوستراليا وچەندین وڵاتی ئەوروپا، بەڕێوەچوو...

ژیاننامەی سیاسی هاوڕێ جەبار لێوان لێو و سەرڕێژ بوو لە هەورازو نشێو، خەباتی نهێنی و زیندان و کاری کۆمۆنیستی ئاشکرا و ڕێکخراو... ئەم خەباتەی هاوڕێ جەبار بەچەندین وێستگەی جیاجیادا، نەک هەر هاوڕێ جەباری کردە سیمایەکی ناسراو و خۆشەویستی ناو بزوتنەوەی کۆمۆنیستی و مارکسیستی لەسەر ئاستی عێراق و کوردستاندا، بەڵکو هاوکات، کردی بە کاراکتەرێکی سەرەکی لە دروستکردنی مێژوویەکی پرشنگداری بزوتنەوەی کۆمۆنیستی. لەم مەراسیمانەدا کە بۆ ڕێزنان لە خەباتی کۆمۆنیستی ئەو سازدران، بەجیا لە ژیاننامەکەی ئاوڕ لە بەشێک لە وێستگە سەرەکیەکانی کاری سیاسی و کۆمۆنیستی ئەو درایەوە:

جەبار مستەفا، ڕابەرێکی بەرجەستەی بزووتنەوەی کۆمۆنیزمی کرێکاری عێراق و کوردستان و ڕێبوارێکی ماندوونەناسی ڕێگای ئازادی و یەکسانی ئینسانەکان بوو. کەزیاتر لە چواردەهە بێ وەستان و خۆنەویستانە تا دوا ڕۆژەکانی ژیانی، ساتێک لە تێکۆشان لەم پێناوەدا وچانی نەدا.

بەداخەوە ڕۆژی ٣١/١٢/٢٠١٨ ، دوای ساڵ و نیوێک ململانێ لەگەڵ نەخۆشی شێرپەنجەدا، دڵی گەورەی جەبار مستەفا لەشاری سیدنی ئوسترليا لە لێدان کەوت. مەرگی ناوادەی ئەو لەتەمەنی ٦٦ ساڵیدا، خەم و پەژارەی خستە دڵی خێزان و کەس و کارو سەدان و هەزاران ئینسانی کۆمۆنیست و ئازادیخوازەوە.

بۆ ڕێزلێنان لە نزیک بە نیو سەدە خەبات و تێکۆشانی ئەم ڕابەرە گەورەیەی ڕێگای ئازادی و یەکسانی، لەلایەن حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان و کەسو کارو هاوڕێ و دۆستانییەوە، چەندین مەراسیم لە کوردستان و چەندین وڵاتی ئەوروپا و هاوکات دوو مەراسیم لەشاری سیدنی ئوستراليا بەڕێووەچوون.

بەرواری ٤/١/٢٠١٩ یەکەمین مەراسیمی ڕێزنان لە یادی خەباتکارانەی کۆمۆنیستی هاوڕێ جەبار لە هۆڵی ڕۆشنبیری جەماوەر لەشاری سلێمانی بەڕیوەچوو، مەراسیم بەسرودی قرمزن ئاسای ئەنتەرناسیونال و بە بەشداری سەدان کەس لە هاوڕییان و دۆستانی، کەس و کارو ئینسان دۆستان و هاوڕییانی کۆمۆنیستی و نوینەرانی چەندین حزب ولایەنی سیاسی دەستی پیکرد. لەو مەراسیمەدا بەجیا لەخوێندنەوەی ژیاننامەکەی وتەی هەردوو حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی و کوردستان و عیراق پێشکەش کرا، پاشان هەڵدانەوەی لاپەرەو وێستگەکانی ژیانی کۆمۆنیستی هاوڕێ جەبار، بە فیلمێکی جوڵاو خرایە روو، هاوکات لەلایەن هاوڕییانی و کەس و کارییەوە ئاماژە بە ڕۆڵی هاوری جەبار لەماوەی تیکۆشانیدا کرا، چ لە بزوتنەوەی کۆمۆنیستی و چەپ و کرێکاریی لە عێراق و کوردستان و لەهەردوو حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق و کوردستاندا... هەروەها لەم مەراسیمەدا ئاماژە بەتواناییەکانی کرا لە بواری کاری ڕیکخراوەیی و باوەری قوڵی بەسەرکەوتنی کۆمۆنیزم و راوەستاوی لە زیندان و نووسین و وەرگێران و رۆڵی لە رادیۆدا... هەروەها چەند بەش لە وتوویژی هاوڕی جەبار لەگەڵ سەکۆی چەپی تەلەفزیۆنی ئازادی نیشان درا... بە جیا لەوانەش جگە لە خوێندنەوەی پەیامی حزب و لایەنە سیاسیەکان بەدانانی چەندین چەپکە گوڵی وەفا و دانانی دەفتەری یاداشتکردن و لەناو شورو شەوقی شانازیکردن بە یادی خەباتکارانەی هاوڕی جەبارەوە، مەراسیم بە سرودی ئەنتەرناسیونال، کۆتایی پێهات... شایانی باسە مەراسیمەکە لەلایەن" ئاڤان جەلال و ئازاد مەجیدەوە" بەڕێوەبرا.

هەروەها ڕۆژی شەممە، ٥/١/٢٠١٩ پاش ڕێوڕەسمی دوا دیدار و ماڵئاوایی خانەوادە و دۆستانی لە هاوڕێ جەبار، مەراسیمێک لەسەر تەرمەکەی لەهۆڵی پاینگرۆڤ نۆرس چەپڵ لەگۆڕستانی پاینگرۆڤ لە گەرەکی مینچنبێری شاری سیدنی سازکرا. مەراسیمەکە بە دەقیقەیەک وەستان بۆ یادی ئازیزی جەبار مستەفا دەستی پێکرد. لە مەراسیمەکەدا سەرەتا وتەی شیرین موراد، هاوژینی هاوڕێ جەبار لەلایەن ئاشنا مولودەوە پێشکەشکرا. پاشان هەرسێ کچەکەی، زاریا، ماردین و لیزا وتەی خۆیان پێشکەشکرد. ئەوان لە وتەکانیاندا باسیان لەکارەکتەری هاوڕێ جەبار کرد وەکو هاوژین و باوکێکی دڵسۆز و خۆشەویست و خەمخۆری خانەوادەکەی. پاشان عدنان کەریم، هاوڕێی دێرینی هاوڕێ جەبار، باسی لە تێکۆشان و خۆڕاگری و ئنساندۆستی ئەو کرد. چیمەن عارف وتەی کۆمیتەی ئوسترالیای حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستانی پێشکەش کرد و سوپاسی ئامادەبووانی کرد بۆ بەشداربوونیان لە ڕێوڕەسمەکەدا. بە نمایشکردنی سلایدشۆیەک، کە گەشتێکی خێرا بوو بەناو وێستگە جیاجیاکانی ژیانی هاوڕێ جەبار مستەفادا، مەراسیمەکە کۆتایی هات. شایانی باسە مەراسیمەکە لەلایەن مەنسور ڕەزاقییەوە بەڕێوە دەبرا.

پاش تەواوبوونی مەراسیمەکە، ئامادەبووان تەرمی هاوڕێ جەباریان یاوەری کرد تا دوا مەنزڵگەی لە گۆڕستانی پاینگرۆڤ. لەوێ لەناو ئاپۆرە و ئەڵقەی خانەوادە و دۆست و هاوڕێیانیدا تەرمی هاوڕێ جەبار لەگەڵ سروودی ئانتەرناسیۆنال، سروودی نێونەتەوەیی کرێکاران، بەخاک سپێردرا.

ڕۆژی دواتر، یەکشەمە ٦/١/٢٠١٩، لە هۆڵی هۆڵڕۆید فەنکشن سێنتە، لە گەڕەکی مێریلاندس، مەراسیمێکی شکۆدار بۆ ڕێزلێنان لە یادی ئەم ڕابەرەی کۆمۆنیزمی کرێکاری بەرپا کرا. مەراسیمەکە بە هەڵدانی پێکێک شەراب بەیادی هاوڕێی کۆچکردوو دەستی پێکرد. پاشان دەقیقەیەک بێدەنگی ڕاگەیەنرا. ئینجا، ئەنتەرناسیۆنال، سروودی جیهانیی کرێکاران لێدرا. لەمەراسیمەکەدا چەندین وتە پێشکەشکران. ماردین جەبار وتەی خانەوادەی هاوڕێ جەباری پێشکەش کرد. پەیامی ڤیدیۆیی عوسمانی حاجی مارف، سکرتێری کۆمیتەی ناوەندی حیزب نمایشکرا. پاشان تۆما حەمید بە زمانی عەرەبی وتەی مەکتەبی سیاسی هەردوو حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراق و کوردستانی خوێندەوە. هەروەها حەسەن مارف ژیاننامەی هاوڕێ جەباری خوێندەوە، پاشان فایەق پێنجوێنی شیعرێکی پێشکەش بە ژیان و خەباتی هاوڕێ جەبار کرد. دوا بڕگەی کۆتایی ئەم بەشە خوێندنەوەی سوپاسنامەیەک بوو کە ئارام عوسمان هاوسەری ماردنیی هاوڕێ جەبار ئاڕاستەی بەشداربووانی کرد.

بەشی دووەمی مەراسیمەکە لە پاش پشوویەکی کورت، بە وتەی لین سمیس لە ڕێکخراوی هاوپشتی نێوان نەقابەی کرێکارانی ئوستراليا و عێراق دەستی پێکرد. پاشان جمال عەلی حەلاق کە نووسەر و شاعیرێکی عەرەب زمانە، وتەیەکی پێشکەشکرد، بە دوایدا عەدنان کریم هاوڕێی دێرینی جەبار وتەیەکی پێسکەش کرد. پاشان داود قەفاری لە کۆمیتەی هاوپشتی لەگەڵ بزوتنەوەی کرێکاری ئێران، پەیامی سەرەخۆشی ڕێکخراوەکەیانی بە زمانی فارسی خوێندەوە. بەدوایدا موزەفەر عەبدوڵا هاوڕێی حیزبیی دەیان ساڵەی جەبار وتەی خۆی پێشکەشکرد.

مەراسیمەکە بە نمایشکردنی ژیاننامە و چالاکییەکانی هاوڕێ جەبار لەڕێگەی سلایدشۆی وێنەکانییەوە کۆتایی هات. هەر لە مەراسیمەکەدا ڤیدیۆیەکی چەند دەقیقەیی هاوڕێ جەبار نمایشکرا کە کورتەی قسەکانی بوو لە پانێڵێکدا کە لەسەر هێرشی ئەمریکا بۆ سەر عێراق لە ساڵی ٢٠٠٣دا بەسترابوو. لەنێوان بڕگەکانی مەراسیمەکە و لەکاتی سلایدشۆکەدا ئۆدیۆی چەند گۆرانیەکی دڵخوازی هاوڕێی کۆچکردوو لێدرا. هەروەها لە مەراسیمەکەدا ناوی ئەو کەسایەتی و ڕیکخراو و حیزبە سیاسیانە خوێندرایەوە کە پەیامی سەرەخۆشیان ئاڕاستەی حیزب و خانەوادەی هاوڕێ جەبار کردبوو. شایانی باسە مەراسیمەکە لە لایەن لینا ئەسعەد و عامر سابیرەوە بەڕێوەدەبرا.

کۆمیتەی ئوسترالیای حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان، سوپاسی بێ پایانی خۆی پێشکەشی هەموو ئەو ئازیزانە دەکات کە لەماوەی ١٨ مانگی ڕابردوودا، لەڕۆژانی سەختی شەڕی دەستەویەخە لەگەڵ نەخۆشی نەگریسی سەرەتاندا، دڵسۆزانە لەپاڵ هاوڕێ جەبار و خانەوادەکەی ڕاوەستان. هەروەها سوپاس و پێزانینی خۆی ئاراستەی هەموو ئەو دۆست و هاوڕێیانە دەکات، کە لە دوا ڕۆژەکانی ژیانی و ڕۆژانی پاش مەرگی ئەم ئازیزەمانەوە، ئامێزی خۆشەویستییان بۆ شیرین و زاریا و ماردین و لیزا و ئارامی هاوسەری ماردین کردەوە و لەمەراسیمەکانی ماڵئاوایی و ڕیزلێنان لەیادی هاوڕێ جەباردا بەشدارییان کرد.

هەروەها لە هەریەک لە وڵاتەکانی نەرویج، فنلەند، بەریتانیا، سوید... مەراسیمی ڕێزنان لەیادی خەباتکارانەی هاوڕێ جەبار مستەفا لەلایەن کۆمیتە حزبییەکانی ئەو وڵاتانەو هاوڕێ و کەس و کارییەوە سازکرا، کە بەسەدان کەس لە دۆستان و هاوڕییانی و کەسانی کۆمۆنیست و ئازادیخواز بەشدارییان تیایدا کرد...

بەرزو بەڕێز بێت یادی خەباتکارانەی هاوڕێ جەبار مستەفا و سەرجەم گیانبەختکردوانی ڕێگای دنیایەکی باشتر...

ژیاننامەی هاوڕێ جەبار مستەفا
ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان و کەسایەتی ناسراوی ناو بزوتنەوەی کۆمۆنیستی لە عێراق و کوردستان

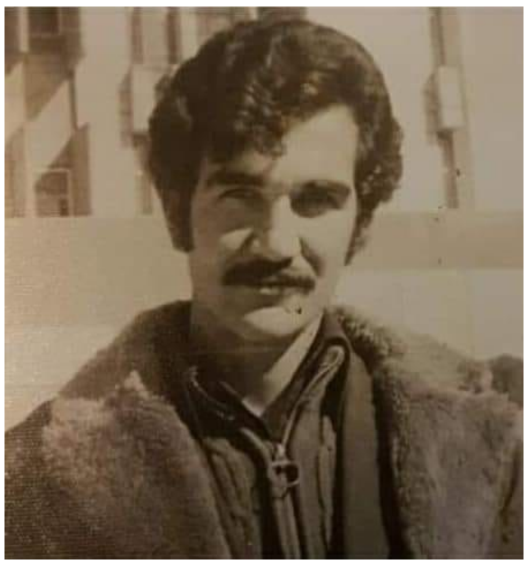

هاوڕێ جەبار مستەفا، ئەندامی کۆمیتە ناوەندی حزبی کۆمۆنیستی کریکاریی کوردستان و کەسایەتیەکی ناسراو و کاریگەری ناو بزوتنەوەی کۆمۆنیستی لە عێراق و کوردستاندا، بەرواری ٣١/١٢/٢٠١٨ بۆیەکجاری ماڵئاوایی لێکردین و بەجێی هێشتین. هاوڕێ جەبار مستەفا زیاتر لە چوار دەیە، بێوەستان تێکۆشا و خۆنەویستانە درێژەی بەخەباتی کۆمۆنیستیدا لەپێناو دنیایەکی باشتر و بێبەری لە زوڵم و زۆری هەزار سەرەی نیزامی زاڵمانەی سەرمایەداری. ژیاننامەی هاوڕێ جەبار لێوان لێو و سەرڕێژە لە هەورازو نشێو، خەباتی نهێنی و زیندان و کاری کۆمۆنیستی ئاشکرا و ڕێکخراو... ئەم خەباتەی هاوڕێ جەبار بەچەندین وێستگەی جیاجیادا، نەک هەر هاوڕێ جەباری کردۆتە سیمایەکی ناسراو و خۆشەویستی ناو بزوتنەوەی کۆمۆنیستی و مارکسیستی لەسەر ئاستی عێراق و کوردستاندا، بەڵکو هاوکات، کردویەتی بە کاراکتەرێکی سەرەکی لە دروستکردنی مێژوویەکی پرشنگداری بزوتنەوەی کۆمۆنیستی. لێرەدا بەجیا لە ژیاننامەکەی بەشێک لە وێستگە سەرەکیەکانی کاری سیاسی و کۆمۆنیستی ئەو دەخەینە ڕوو...

* هاوڕێ جەبار مستەفا لە ساڵی **١٩٥٢** لەشاری سلێمانی و لە خێزانێکی زەحمەتکێشدا، چاوی بەدنیای نا یەکسان و سەرەوخواری سەرمایەداری هەڵێناوە. هەر لە شاری سلێمانیش خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە. پاشان لەسەرەتای شەستەکاندا، لەگەڵ خێزانەکەیدا بۆ دابینکردنی ژیان و گوزەرانیان ڕوویان کردوتە شاری بەسرەو لەوێ خوێندنی ناوەندی و ئامادەیی تەواو کردووە. هەر لەویش لە قوناغی ئامادەییەوە تیکەڵی کاری سیاسی بووە و پەیوەندی بەچەند کەسێکی کۆمۆنیست و مارکسی ئەو سەردەمەوە کردووە لەشاری بەسرە.

* لەساڵی **١٩٧٣- ١٩٧٤** لە کولیەی ئاداب بەشی ئابوری زانکۆی سلیمانی وەرگیراوە. هەر لەو ساڵانەدا لەدرێژەی کاری سیاسی و ڕێکخراوەیدا پەیوەندی بە کۆمەڵەی مارکسی-لینینیەوە دەکات...

* لەساڵی **١٩٧٦** دا، بەهۆی جیاوازی سیاسی و فکری لەگەڵ کۆمەڵەی مارکسی-لینینی و گۆشکراو بە بیری ماوتسی تۆنگ جیادەبێتەوە، هۆکاری سەرەکی جیابوونەوەی لە کۆمەڵەی مارکسی- لینینی، ناکۆکی بوو لەسەر مەسەلەی پێکهێنانی حزبی کوردستانی یاخود حزبی عێراقی بۆ چینی کرێکار.

* لە ڕێکەوتی **٥/٥/١٩٧٧** بەهۆی کار و چالاکی سیاسی و ڕێکخراوەیی و ڕۆڵی بەرچاوی لەناو خوێنکاران و ئەڵقە مارکسیەکاندا، بەر شاڵاوی هێزە سەرکوتگەرەکانی بەعس دەکەوێت و دەستگیر دەکرێت. لەوکاتەدا هاوڕێ جەبار لەگەڵ گروپێک کاری دەکرد کە پێیان دەوتن "عێراقیەکان".

* هاوڕێ جەبار لەلایەن دادگای ڕژێمی بەعسەوە حوکمی پێنج ساڵ و سێ مانگی بەسەردا دەسەپێنرێ. هاوڕێ جەبار لە زینداندا بەجیا لە خۆڕاگری و ڕاوەستاویی بەرامبەر بە جەلادەکانی بەعس، زیندانیش دەکاتە وێستگەو مەیدانیکی خەباتی مارکسیستی و ڕۆڵی بەرچاو دەگێرێت، لە بەمارکسیست کردنی ژمارەیەک لە هاوەڵەکانی لە زینداندا، بەجۆرێک کاتێک دەستگیر دەکرێت تەنها خۆی و هاوڕێیەکی دیکەی دەبن، بەڵام کاتێک ئازاد دەکرێن، دەبنە ١٥ کەس و چەندین لایەنگر... هاوڕێ جەبار مستەفا لەساڵی **١٩٧٩**دا بەر لێبوردنی گشتی دەکەوێت و ئازاد دەکرێت و دەگەڕێتەوە بۆ زانکۆ و لەساڵی **١٩٨٠**دا، لە زانکۆی موستەنسریە لەشاری بەغدا، بەشی ئابوری تەواو دەکات.

* هاوڕێ جەبار دوای ئازادبوونی لە زیندان و تەواوکردنی خوێندن پەیوەندی دەکاتەوە بەو هاوڕێ و ئەڵقە سیاسی و ڕۆشنبیریانەی کە لەهەوڵدا بوون بۆ پیکهینانی حزبێکی مارکسیستی و سەراسەری چینی کرێکار، تا لەساڵی ١٩٨١دا، ڕێکخراوی" یەکێتی تیکۆشانی کارگەران" لەگەڵ ژمارەیەک لە هاوڕێیانیدا پێکدەهێنێت. لە پیکهێنانی ئەو ڕێکخراوەدا هاوڕێ جەبار مستەفا ڕۆڵێکی سەرەکی و پایەیی دەگێرێت.

* لەساڵی ١٩٨٥ دا، لە دوای هەڵوەشانەوەی ڕێکخراوی یەکێتی تێکۆشانی کارگەران، هاوڕێ جەبار لەگەڵ بەشێک لە ئەڵقە کۆمۆنیستیەکانی ئەو سەردەمە، دەکەونە ژێر کاریگەری حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی ئێران و پەیوەست دەبن بە هێڵی مارکسیزمی شۆرشگێر و پاشانیش کۆمۆنیزمی کرێکاریی دەبێتە دنیابینیان بۆ درێژەدان بە خەبات و چوارچێوەیەکی سیاسی و فکری و تیۆری بۆ پیکهێنانی حزبی چینی کرێکار لە عێراقدا.

* لەساڵی ١٩٨٩، لەگەڵ ژمارەیەک لە هاوڕێیانیدا ڕیکخراوی "یەکێتی خەباتی کۆمۆنیزمی کرێکاریی" پێک دەهێنن، کە هاوڕێ جەبار لە پێکهێنانی ئەو ڕێکخراوەشدا، ڕۆڵی کاراو بەرجەستە دەگێڕێت، تا پێکهێنانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاریی عێراق... بەر لە پێکهاتنی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عیراقیش، لەساڵی ١٩٩١دا، لە ڕاپەرینی خەڵکی کوردستاندا بۆ وەردەرنانی ڕژێمی بەعس و پاشانیش لە وەرێخستنی بزوتنەوەی شوراییدا دەوری بەچاو و ڕابەری دەگێرێت.

* لەساڵی ١٩٩٣ دا، هاوڕی جەبارو ڕێکخراوی یەکێتی خەباتی کۆمۆنیزمی کرێکاریی، لەگەڵ ڕێکخراوەکانی ئەو سەردەمە، پەیوەست دەبن بە حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراقەوە و

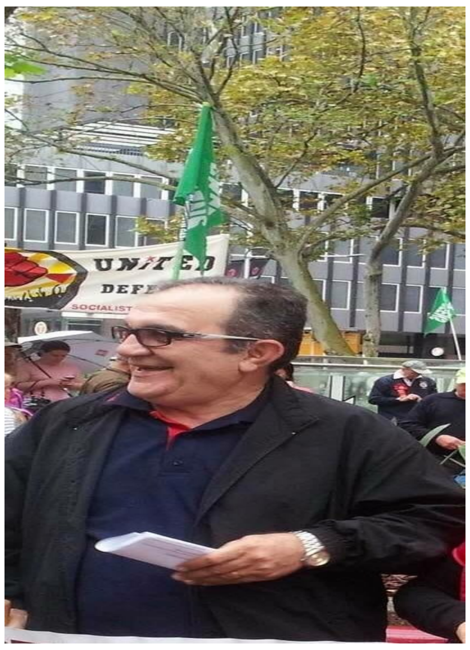

هاوڕێ جەباریش وەکو کادرێکی ڕابەری لەچوارچیوەی ئەو حزبەدا، درێژە بە خەباتی کۆمۆنیستی و ڕێکخراوەیی خۆی دەدات، و ڕۆڵێکی زۆر بەرجەستە دەگێرێت بۆ لێکگردانی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی کوردستان لەگەل بزوتنەوەی کۆمۆنیستی لە ناوەڕاست و باشوری عێراقدا...

* لەساڵی ٢٠٠٨ دا، هاوڕی جەبار لەگەڵ ژمارەیەک لە هاوڕێیانی، بە لەبەرچاوگرتنی دۆخی سیاسی کوردستان، حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان پێکدەهێنن، هاوڕێ جەبار لەناو حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان، درێژە بەخەباتی کۆمۆنیستی خۆی دەدات و وەک ڕابەرێک لە ریزی پێشەوەی هەڵسورانی سیاسی حزبدا دەبێت لە ناوخۆی کوردستان و لە ڕێکخراوی دەرەوەی حزب لە ئوستڕالیا.

* شایانی باسە، هاوڕی جەبار مستەفا خاوەنی قەڵەمێکی بەبرشت بوو، کە لە ویستگەکانی ژیانی خۆیدا سەدان نوسین و وتاری نوسیوە و بۆماوەی دووساڵ بەرنامەی (ئاسۆی کرێکار)ی ئامادە کردوە کە لە رادیۆی پێشەنگەوە بڵاودەبووە. هەروەها کتێبێکی بەناوی (خەباتی ئابوری چینی کرێکاری) بەزمانی کوردی بڵاوکردۆتەوەو بەهۆی ئەوەی، لەپاڵ زمانی کوردیدا، زمانەکانی عەرەبی و فارسی بەباشی زانییوە، ڕۆڵێکی بەرچاوی هەبوە لە وەرگێرانی ئەدەبیاتی کۆمۆنیزمی کرێکاری لە زمانی فارسییەوە بۆ هەردوو زمانی عەرەبی و کوردی.. لەو بەرهەمە زۆر بەپێزانەی هاوری جەبار بۆسەر زمانی عەرەبی وەریگێڕاوە باسەکانی هاوری مەنسوری حیکمەتە سەبارەت بە ئەفسانەی بۆرژوازی میللی و پێشکەوتنخواز لەژێر ناوی (خصائص تطور الانظمة الراسمالية التابعة- ايران نموذجا)

سەرباری ئەو کارانەی، هاوری جەبار کەسێکی عەمەلی و چالاک و هەڵسوڕاو بووە. لە دەیان خۆپیشاندان و چالاکی جەماوەریدا کە لە وڵاتی ئوستڕالیا بۆ بەرگری لە خەڵکی کوردستان ئەنجام دراوە، بەشداری چالاکانەی کردوە. بەشداری دەیان کۆڕو کۆبونەوەو کۆنگرەو کۆنفرانسی ڕێکخراوە کۆمۆنیست و چەپەکان و ڕێکخراوە کرێکاریەکانی ئوستڕالیای کردوە.و نوێنەرایەتی حزبی کردوە.

هاورێ جەبار تا دوا ساتەکانی ساڵی ٢٠١٨ و بەدیاریکراوی لە بەرواری ٣١/١٢/٢٠١٨ دا، بەهۆی نەخۆشی شێرپەنجەوە، بۆ هەمیشە چاوەکانی لێک ناو دڵە گەورەکەی بۆ هەمیشە لە لێدان کەوت... نەسرەوتوانەو ماندوونەناسانە درێژە بەخەباتی کۆمۆنیستی خۆی دەدات. بۆیە ماڵئاوایی یەکجاری هاوڕێ جەبار خەسارەتێکی گەورەیە لە حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان و لە بزوتنەوەی کۆمۆنیستی لەسەر ئاستی عێراق و ناوچەدا... کەپڕکردنەوەی تابلێی سەختە...

بەرزو بەڕیز بێت، یادی خەباتکارانەو کۆمۆنیستی هاوڕێ جەبار...

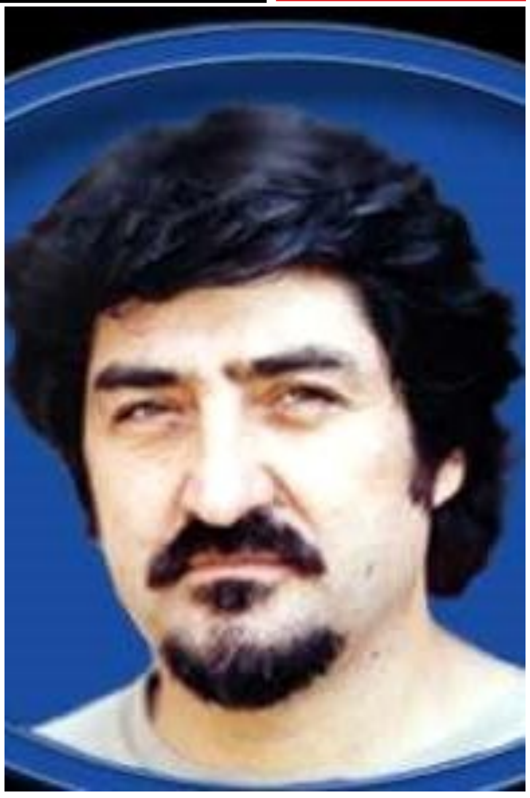

حیزبی کۆمۆنیست و ئەندامەتیی کرێکاری

بەشی یەکەم

نووسینی: مەنسور حیکمەت

لە حیزبی کۆمۆنیست واوەتر، زۆربەی ڕەوتگەلی سۆسیالیست، کرێکاریبوونەوە و ڕێکخراوبوون تەنانەت وەک ئەرک و پرانسیپیش چاولێ ناکەن، زۆریان بە یەکجار بیری شۆڕشی کرێکارییان هەر وەلا ناوە. بۆ زۆربەیان سۆسیالیزم چوارچێوەیەکی گشتییە بۆ مرۆڤدۆستی، نیشتمانپەروەری، سەربەخۆیی ئابووری و پەرەگرتنی سەنعەتی، دیموکراسی و شتی تری لەم چەشنە و هەر بەم بۆنەیەوە لەلای ئەمانە سۆسیالیزم بە شێوەیەکی تایبەت ڕێناباتەوە سەر کرێکار و خەباتی چینایەتی. زۆری تریش کە پێیان وایە هێشتا بۆ کاری خۆیان پێویستییان بە مارکسیزم و بابەتی وەک پرۆلیتاریا و خەباتی چینایەتی هەیە، بە ڕێگا و شێوەی تر خۆیان لە کرێکاریبوونەوە بە مەعاف دەزانن، ڕەنگە هێشتا بارودۆخی سیاسی لەبار نەبێت، ڕەنگە بۆ پرۆلیتێری بوونی ڕێکخستن مەرج نەبێت حەتمەن بەدەنە و قەوارەی ڕێکخستنەکە کرێکاری بێت، لەوانەشە کرێکاران هێشتا بە ئەندازەی کافی "هۆشیاریی چینایەتی"یان بەدەست نەهێنابێت، بەڵام بیانووەکان هەرچییەک بن، مێژووی کۆمۆنیزم لە ئێران و بەتایبەت مێژووی دەورانی ڕابردوو پڕە لە سازمان و ڕێکخراوی "پرۆلیتاری" کە هەر لە بنەوە لە خوێندکاران و زانایانی سەر بە چینی ناوەنجی کۆمەڵ پێکهاتوون، ئەوە کە لانی کەم لە هەندێک دەورەدا لایەنی چینی کرێکاریان گرتووە، هیچ گومان هەڵناگرێت، ڕەنگە ئەمانە ئەگەر بە دەسەڵات گەیشتبان_ کە بە لەبەرچاوگرتنی جێگا و شوێنی بابەتییان و ئەوە کە هەمیشە لە پەراوێزی خەباتی چینەکاندا بوون مەگەر بە هەڵکەوت بە دەسەڵات گەیشتبان_ ژیان و هەلومەرجی کاری کرێکاران تا ڕادەیەک ڕووە و باشی چووبا، بەڵام هیچ کام لەمانە ئەم واقیعەتە ناگۆڕێت کە ڕێک لەپەنا ئەمانە و هاوکات لەگەڵ پراتیکی "پرۆلیتاری"ی ئەمانە، خەباتی واقیعی چینایەتی، هەر لە ددانەجیڕە و مشت قووچاندنی هەموو ڕۆژەی کرێکارانەوە، هەتا مانگرتنەکان و بزووتنەوە و جموجووڵی ئاشکرا و بەرینی کرێکاری، لە مەیدانێکی تر لە هەمان کۆمەڵدا لەسەر ڕەوتی خۆی چووە و مەوجودییەت و چالاکی ئەم ڕەوتانە کەمترین کاریگەری ڕاستەوخۆی کردۆتە سەر ئەو خەباتە.

قسەکە لێرەدا لەسەر بوون و نەبوونی حیزبی گەورەگەورەی کرێکاری نییە. قسەکە ئەوەیە کە ڕێکخراوی کۆمۆنیستی_ جا بەرینایییەکەی کەم یان زۆر هەر چەندێ بێت_ دەبێت پێش هەموو شتێک ڕێکخراوی کرێکاری بێت و پەیوەندی لەگەڵ شوێنی نارەزایەتیی کرێکاری هەبێت. ئەگەر ئەوانەی بۆ سۆسیالیزمەکەیان پێویستییان بە کرێکار نییە بتوانن گوێی خۆیان لەم بارودۆخەی ئێستای ڕێکخراوەکەیان بخەوێنن، تێکۆشەری حیزبی کۆمۆنیست کە بۆ گیرسان و شکڵگرتنی کۆمۆنیزمێکی قودرەتمەندی کرێکاری خەبات دەکات، دەبێت بە دیتنی ئەم بارودۆخە، ئەو ناکۆکی و ناتەبایی و گیروگرفتانەی بێتە بەرچاو کە پێویستە بە جیددی سەرنجیان بداتێ.

باسی ئەندامەتی کرێکاران، گرێیەکی مێژوویی و کۆمەڵایەتی لە پشتە، مەبەست لەم وتارە شیکردنەوەی ئەم گرێ و گیروگرفتە و هەڵهێنجانی ئەنجامی عەمەلییە بۆ زاڵبوون بە سەر ئەو گیروگرفتەدا. ئەم وتارە بەپێی قسە و باسێک کە سێ مانگ لەوەپێش لە سیمیناری کۆمیتەی شارەکاندا پێشکەشم کرد نووسراوە. من پێم وایە ئەم باسە یەکێکە لە ئەڵقە گرنگەکانی بەرەوپێشچوونی کۆمۆنیزمی کرێکاری، چ لەنێو حیزبی کۆمۆنیست و چ لە ئاستێکی بەرین لەنێو بزووتنەوەی کرێکاریی ئێران و ئەنجامە عەمەلییەکانی ئەگەر پەیگیرانە ڕەچاو بکرێن، دەتوانێ سیمای سیاسی و جێگاوشوێنی عەمەلی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بگۆڕێت. دیارە باسی ئەندامەتی کرێکاران گۆشەیەکە لە نەبەردێکی بەرینتر بۆ کۆمۆنیزمی کرێکاری. باسی ئەندامەتی کرێکاران سەرەنجام بە هەموو لێکدانەوە و شیکردنەوەیەکی سیاسی کە دەیانگرێتەبەر، دەگەڕێتەوە سەر مەسەلەی "ئەندامەتی"، کە مەسەلەیەکی پەیوەست بە "پەیڕەوی ناوخۆ"وەیە. ئەو هەنگاوە دیاریکراوانە کە بەپێی ئەم باسە دیاری دەکرێن، ڕەنگە خۆی لە خۆیدا ئاڵوگۆڕی بنەڕەتی پێک نەهێنێت، بەڵام من هیوام وایە ئەم باسە کار بکاتە سەر ڕوانینمان بۆ حیزب و ئەو ڕەخنە گشتییە کە بەنێوی کۆمۆنیزمی کرێکاری باسی دەکەین، بەهێز بکات .

کورتەیەک سەبارەت بە کرێکاریبوونەوەی حیزب

چەندین ساڵە حیزبی کۆمۆنیست بە دانسقە "کرێکاریبوونەوەی" کردووەتە ئامانجی خۆی، بەدرێژایی چەند ساڵی ڕابردوو هەوڵم داوە بۆ تێکۆشەرانی حیزب ئەوە ڕۆشن بکەمەوە کە پێویستییەکانی ئەم ئاڵوگۆڕە کامانەن؟ ئەگەر بمەوێت کرۆکی ئەم باسانە لە چەند ڕستەیەکدا بەیان بکەم، ئەوەیە: سۆسیالیزمی کرێکاریی بزووتنەوەیەکی زیندووی نارەزایەتی لە کۆمەڵگەی سەرمایەدارییدایە، کە پێ بەپێی ئەو شتەی خۆی ناوناوە بزووتنەوەی کۆمۆنیستی لەسەر ڕەوتی تایبەتی خۆی بەرەو پێش هاتووە و خاوەنی چارەنووسی سەربەخۆی بووە. پێکهێنانی حیزبێکی کۆمۆنیستی کرێکاری، یانی ڕێکخستنی ئەو سۆسیالیزمە کرێکارییە وەک حیزبێکی سیاسیی مارکسیستی، یانی حیزبییەتپێدانی بزووتنەوەیەک کە هەر ئێستا (ئەگەرچی بێسەروسامانە و خۆڕێکخستنی ناوخۆیی لاوازە) بوونی هەیە.

چەپی تا ئێستا مەسەلەکە ئاوا نابینێت. بۆ ئەوان بزووتنەوەی سۆسیالیستی ئەو کۆمەڵە ڕێکخراو و حیزبە سیاسییانەن کە بەنێوی سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم چالاکی دەکەن، هەر ڕەوتێک ڕەنگە ئەم یان ئەو دەستە لە حیزب و ڕێکخراوەکان (بە هەندێک سەنگ و پێوانە کە زیاتر عەقیدەتی و فیرقەیین) لە چوارچێوەی "بزووتنەوەی کۆمۆنیستی"دا حیساب بکات یان نەیکات. بەڵام بە هەر حاڵ تا باسی "بزووتنەوەی کۆمۆنیستی" دەکەن، پەنجە بۆ کۆمەڵێک حیزب و ڕێکخراوە ڕادەدێرن بەرانبەر بەم حیزب و ڕێکخراوانە، چینی کرێکار و بزووتنەوەی "خۆڕسک"ی ئەو چینە دەستنیشان دەکرێت، لەم بۆچوونانەدا بزووتنەوەی سۆسیالیستی چینی کرێکار تا ئەو جێگایە ئیمکانی هەیە کە ئەم حیزبانە کاریان کردبێتە سەری و ڕێکیان خستبێت. ئەمانە دیارە وجودی بزووتنەوەیەکی سۆسیالیستی کرێکاری لە دەرەوەی ئەم حەرەکەتە حیزبییە بەفەرمی ناناسن .

هەم جێگا و شوێنی ئێستای چینی کرێکار و بزووتنەوەی بە ناو کۆمۆنیستی و هەم مێژووی سەرهەڵدانی مارکسیزم و کۆمۆنیزمی کرێکاری، وەرشکستەیی ئەم پێشداوەرییە بۆرژواییە دەردەخەن، مانیفێستی کۆمۆنیست خۆی لەجەرگەی سۆسیالیزمێکی کرێکاریی زیندووی مەوجود لە سەدەی نۆزدەهەمدا ڕاگەیاندرا. مارکس و ئەنگڵس تەنانەت ناوی بەیاننامەکەی خۆیانیان لە ناوێک وەرگرت کە کرێکاران لە بزووتنەوەی سۆسیالیستی خۆیانیان نابوو، وە جەختیان کرد کە وشەی "کۆمۆنیست" بۆیە بەکار دەبەن، هەتا خۆیان لە سۆسیالیزمی ناکرێکاریی سەردەمی خۆیان جیا بکەنەوە و نیشانی بدەن، سەربەو بزاڤە کرێکارییەن، کە بە ناوی کۆمۆنیزم لە کۆمەڵدا هەیە بۆ مارکسیزم. نارەزایەتیی سۆسیالیستیی چینی کرێکار لە کۆمەڵی سەرمایەدارییدا، پێشفەرزێکی بابەتیی مەوجود بوو، ئەوان بەتەمای داهێنانی بزووتنەوەیەکی وا نەبوون کە تا ئەو کاتە کەس نەی دیبێ و نەی بیستبێت، بەڵکو خۆیانیان بە خاوەن بیر و ڕێکخەری ئەو سۆسیالیزمە کرێکارییە دەزانی کە بەکردەوە لە کۆمەڵدا هەبوو. ئەمڕۆ پاش سەد و پەنجا ساڵ کە لە تێکۆشانی مارکسیستەکان تێپەڕ دەبێت، پاش نزیکەی سەد و پەنجا ساڵ کە تیۆری مارکسیزم بە شێوەی جۆراوجۆر و یەک لەوانە لەنێو جەرگەی شۆڕشە مەزنەکاندا لەناوخۆی بزووتنەوەی کرێکاریدا جێگر بووە. سۆسیالیزمی کرێکاری ئیتر بە شێوەی تەبیعی، مەیلی بەرەو مارکسیزمە و لە مارکسیزم ئیلهام وەردەگرێت. بۆ دەورەیەک و لە هەندێک قۆناغدا لە وڵاتانی جۆراوجۆر، حیزبە مارکسی و کۆمۆنیستییەکان بە شێوەیەکی واقیعی، حیزبی ڕێکخەری ئەو سۆسیالیزمە کرێکارییە بوون. مێژووی حیزبی سۆسیالیزم و مێژووی کۆمەڵاتی و چینایەتی سۆسیالیزم هەمیشە وەک ئێستا لێک جیا و پێک نامەربووت نەبوون. بەڵام ئەمڕۆ ئێمە لە مەوقیعیەتێکی تەواو جیاوازداین، ڕەوتی حیزبی بە ناو کۆمۆنیستی و سۆسیالیستی بە هەموو لق و فیرقەکانییەوە ئیتر پەیوەندییەکی ڕاستەوخۆی بەم بزووتنەوە سۆسیالیستییە کرێکارییەوە نییە. نارەزایەتی کرێکار لە دژی سەرمایەداری، کە پێ بەپێی گەشە و پەرەگرتنی سەرمایەداری توندتر بووەتەوە و ئەمڕۆ کێشمەکێشی سەرەکییە لەسەرتاپای سەرمایەدارییدا، ئیتر هەرچی کەمتر و کەمتر دەخاڵەتی ئەم ڕەوتە حیزبییانەی تێدایە. ئێمە ئیتر دەبێ باسی دوو بزووتنەوە بکەین، دوو بزووتنەوە بە پاڵپشتی چینایەتیی جیاوازەوە، بە ئامانجی جیاوازەوە، بە چارەنووس و داهاتووی جیاوازەوە و بە مەسەلە و گیروگرفتی جیاوازەوە.

کۆمۆنیزمی کرێکاری واقیعەتێکی کۆمەڵایەتی و سونەت و نەریتێکی زیندووی خەباتکارانەیە، ڕەوتێکی کۆمەڵایەتییە ڕێک هەر وەک لیبراڵیزمی بۆرژوایی کە واقیعیەتێکی کۆمەڵایەتییە. ئەم سونەت و نەریتانە دەکەونە پێش حیزبە سیاسییەکان، زانستی سیاسی بۆرژوایی حیزب بە کۆمەڵێک لە ئەفراد دەزانێت کە بۆ وەدیهێنانی ئامانجی هاوبەش لەدەوری یەک کۆبوونەتەوە، بۆ مارکسیزم حیزب ڕێکخراوی تێکۆشەرانی نەریتێکی خەباتکارانە و بزووتنەوەیەکی کۆمەڵایەتییە. لیبرالیزم دەتوانێت لە دەورەیەکدا حیزبێک نوێنەرایەتییەکەی بکات یان نەی کات، بەڵام مادام پایە بابەتییە کۆمەڵایەتییەکانی هەبن، نەریتی لیبرالیزم وەک ڕەوتێکی زیندووی نێو بۆرژوازی دەمێنێتەوە و هەر جارە حیزبێکی لیبراڵی تازە دێنێتە کایەوە. هەر بابەتی ئەمە، بۆ ناسیۆنالیزم و ڕیفۆرمیزمی بۆرژوایی و بۆ هەموو مەیلە کۆمەڵایەتییەکانی تریش دەگونجێت. هەموو کەس بە ئاسانی لەوە دەگات کە بۆ نموونە، بەرەی میللی و هەموو ڕێکخراوەکانی ناو ئەو بەرەیە لە نەریتی لیبرالیزم و ناسیۆنالیزمی ئێرانییەوە سەریان هەڵدا و شکڵیان گرت. بەڵام ئەم نەریتانە نە لەگەڵ بەرەی میللی سەریان هەڵداوە و نە لەگەڵ ئەویش کۆتاییان پێ دێت. لە بابەت کۆمۆنیزمی کرێکاریشەوە هەر ئەمە هەیە، نەریتی کۆمۆنیزمی کرێکاری کە ئینتەرناسیۆناڵی یەکەم و بۆلشەڤیزم و شۆڕشەکانی ئەڵمانیا و ڕووسیای بەخۆیەوە دیوە، دەمێکە نەیتوانیوە پارتگەلی سیاسیی جیددی شکڵ پێ بدات. دەکرێت باسی هۆیەکانی ئەم نەتوانینە بکەین، بەڵام ئەم نەتوانینە هیچ ئاڵوگۆڕێک لەو واقیعیەتەدا پێک ناهێنێت کە کۆمۆنیزمی...

بۆ لاپەرە ١١

هەواڵی ناڕەزایەتییە کرێکاریی و جەماوەرییەکان

ئامادەکردنی شوان عەزیز و ئاراس ڕەشید

کرێکارانی کانەکانی خەڵوز لە پاکستان لە ساڵی تازەی ٢٠١٩ دا ڕووبەڕووی تراژیدی تازە دەبنەوە!

بەپێی سایتی((Industrialئەو کەمپینەی کە سەندیکای ئیندەستریال دەستی پێ کردبوو لە پاکستان لە ساڵی ٢٠١٨دا بەردەوامی پێ دەدەن لە ساڵی ٢٠١٩دا.

سەندیکای ئیندەستریاڵ ڕایدەگەیێنێت کە بۆیە بەردەوامی بە کەمپینەکە دەدەن، چونکە هێشتا کانەکان سەلامەت نین بۆ کارکردن تێیانداو هێشتا کرێکاران بە بەردەوامی دەبنە قوربانی لە ئەنجامی نەبوونی سەلامەتی پێویست لە ناو کانەکاندا.

بۆ نموونە هەر لە دووەم ڕۆژی ساڵی تازەی ٢٠١٩دا ، لە یەکێک لە کانەکانی خەڵوز لە ناوچەی دوککەی سەر بە ویلایەتی بلوجستان، لە ئەنجامی تەقینەوەی گازی میساندا ٤ کرێکار دەسووتێن و یەکێکیش بە سەختی بریندار دەبێت. هەر بۆیەش کەمپینەکە بۆ ئەوەیە کە سەلامەتی کارکردن و سەلامەتی کرێکاران لە ناو کانەکاندا زیاتر بایەخی پێ بدرێت.

بە پێی زانیاری هەندێک ڕاپۆرت؛ کرێکارەکان بە سەدان مەتر لە قوڵایی ژێر زەوی کاریان دەکرد لە ناو کانی خەڵوزی چەمەلانگ کە گازی میسانەکە تەقیەوە. ئەم تەقینەوەیە ٤ لە کرێکارەکانی بە تەواوی سووتاند و بوونە قوربانی، و یەکێکیش بە سەختی برینداربوو. کرێکارەکانیتر هەر بۆ خۆیان لاشەی کرێکارە سووتاوەکانیان لەگەڵ بریندارەکە هێناوەتە دەرەوە. جێگەی باسە کە ٢ لە کرێکارە سووتاوەکان برابوون و سەر بە یەک خێزان بوون.

دەگووترێت کە هەر لەو ناوچەیەدا و چەند ڕۆژێک پێش ئەو ڕووداوە کارەساتێکیتر لە یەکێک لە کانەکانیتر ڕوویداوە. لە دێسەمبەری ٢٧ی ٢٠١٨ دا یەکێک لە کانەکان بە سەریەکدا ڕووخاوە و ٣ کرێکاری تێدا بۆتە قوربانی و یەکێکیش بە سەختی بریندار بووە. بەردەوامی ئەو کارەساتانەش وای لە سەندیکای ئیندەسترِیاڵ کردووە کە بەردەوام بێت لە کەمپینەکەی و بڕیاریانداوە هەتا داخوازیەکانیان نەهێننە دی کەمپینەکانیان نەوەستێنن.

جێگەی باسە کە ڕووداوە دڵتەزێنەکان و سەلامەت نەبوونی ناو کانەکان بۆ کارکردن، پاڵی بە چەندین سەندیکا و ئیتیحادیەوە نا کە ڕێپێوان و ناڕەزایەتی بەڕێ بخەن. بۆ نموونە لە ٣١ی مانگی ڕابردوودا، ناوەندی فیدراسیۆنی کرێکارانی خەڵوزی پاکستان و هەموو فیدراسیۆنە کرێکاریەکانی پاکستان ڕێپێوانێکیان بەڕێخست بۆ بەردەم یانەی ڕۆژنامەگەری کویتا. لەو ڕێپێوانەدا بە دەیان شیعارو پلاکاردو داخوازیان بەرز کردۆتەوە.

کە ناوڕۆکی داخوازیەکانیان بریتی بووە لە گرنگیدان بە ژیان و گوزەرانی کرێکاران و باشترکردنی سەلامەتی نێو کانەکان بە گشتی و بە تایبەتی کانەکانی خەڵوز.

سەندیکاکانی هەنگاریا بانگەواز دەکەن بۆ ئەنجامدانی ناڕەزایەتی و

خۆپیشاندان لە ڕۆژی ١٩-١-٢٠١٩

ڕابەرانی تەواوی سەندیکا و یەکیەتیە کرێکاریەکان بانگەوازیان بۆ تەواوی کرێکاران کرد کە دەست بدەنە ناڕەزایەتی دەربڕین و خۆپیشاندان و مانگرتنێکی سەرتاسەری لەهەموو هەنگاریادا ئەگەر تا ١٩-١-٢٠١٩ سەرۆک وەزیران داواکاریەکانی کرێکارانی جێبەجێ نەکرد...

بە پێی ڕۆژنامەی: The Sydney Morning Heraldئەو ناڕەزایەتی و خۆپیشاندانەی کە بانگەوازو ئامادەکاری بۆ دەکرێت بۆ ئەوەی لە ١٩-١-٢٠١٩ دا ئەنجام بدرێت، لە پێناو گۆڕین و هەڵوەشاندنەوەی یاسایەکە کە کرێکاران ئەو یاسایە بە دژی خۆیانی دەزانن و هەروەها وەک یاسای کۆیلە دەیبینن .

دەوروبەری ١٠ هەزار کرێکارێک هەر لە ئێستاوە لەبەردەم باڵەخانەی پەرلەمانی هەنگاریا کۆبوونەوە و هەر لە ئێستاوە داوای هەڵوەشاندنەوەی ئەو یاسایە دەکەن.

پەرلەمانی هەنگاریا ئەو یاسایەی، کە کرێکاران بە دژی خۆیانی دەزانن، لە مانگی دێسەمبەری ڕابردوودا دەرکرد. بە پێی ئەو یاسایە ئیتر لەمەودوا خاوەنکارەکان بۆیان هەیە کە ساڵانە ٤٠٠ کاتژمێر وەک زێدەکار بسەپێنن بەسەر کرێکاراندا.

Laszlo Kordas، سەرۆکی سەندیکا پیشەییەکانی هەنگاریا؛ لە لێدوانێکدا بۆ میدیاکان وتی" کرێکاران داوا دەکەن:١- ئەو یاسایە هەڵبوەشێنرێتەوە کە بە ڕاستی بە پێی ئەو یاسایە کرێکاران وەک کۆیلە دەبێت مامەڵەیان لەگەڵ بکرێت. بۆیە دەبێت هەڵبوەشێتەوە.٢- هەقدەست و مووچەی کرێکاران بەرز بکرێتەوە. ٣- کرێکاران زیاتر مافیان بۆ دابینبکرێت و زیاتر بتوانن مافەکانیان بەکار بێنن. ٤- چاککردنی سیستەمی خانەنشینی کرێکاران بە شێوەیەک کە زیاتر مروونەتی(Flexibelity)تێدا بێت. بۆیە ئێمە پلانمان هەیە ئەو داواکاریانە ببەینەوە بیدەینە سەرۆک وەزیران. ئەگەر سەرۆک وەزیران ڕازی نەبوو بە داواکاریەکانی کرێکاران؟ ئەوە ئەو کاتە ئێمە بە دڵنیاییەوە ئەو مانگرتنە سەرتاسەریە ئەنجام دەدەین لە ١٩- ١- ٢٠١٩.".

هەروەها سەرۆکی فیدراسیۆنی سەندیکا پیشەییەکانی هەنگاریا وتی" لە ئەگەری ئەوەی کە حکومەت بەدەم داواکارەکانمانەوە نەهات و وەڵامی ئەرێیی نەبوو، ئەو کات بە دڵنیاییەوە مانگرتن و خۆپیشاندانەکانمان لە ڕۆژی ١٩-١-٢٠١٩ ئەنجام دەدەین وتەواوی وەڵات لە جووڵە دەخەین"

بە دەیان هەزار لە کرێکاران کارەکانیان بەجێ دەهێڵن و دەڕژێنە سەر شەقامەکان و ڕێگا سەرەکیەکانیش دەداخەن

بە دەیان هەزار لە کرێکارەکانی تەواوی کارگەکانی جلو بەرگ و ڕستن و چنینی بەنگلادیش وا بۆ چوارەمین ڕۆژ دەچێت کە لە مانگرتن و خۆپیشاندانی بەردەوامدان.

بە پێی سایت ورۆژنامەی: The Straits Timesدەوروبەری ٥٠ هەزار لە کرێکارانی

جلوبەرگ و ڕستنوچنین، بەرەبەیانی ڕۆژی چوارشەمە کە دەکاتە ٩-١-٢٠١٩ کارەکانیان ڕاگرت و چوونەدەر لە کارگەکانیان و ڕژانە سەر شەقامەکان.

بە پێی لێدوانی کرێکارەکان و نوێنەرانیان بۆ دەزگاکانی ڕاگەیاندن: لە زۆر لاوە و بە زۆر شێوە دەسەلاتدارانی دەوڵەتی هەوڵی ڕاگرتن و نەهێشتنی کرێکارانی کارگە دوورەکان و هەندێک شوێنیان داوە کە نەتوانن خۆیان بگەیێننە پایتەخت و بەشداری لەو خۆپیشاندان و مانگرتنەدا بکەن، بەڵام سەرباری ئەو ڕێگریانەش کرێکارانی بەشداربوو خۆیان گەیاندە نزیکەی ٥٠ هەزار کەس.

کرێکاران دەڵێن پۆلیس زۆر توندوتیژ بووە و زۆر بە دڕندانە بەرەوڕووی خۆپیشاندەران بۆتەوە. کرێکاران دەڵێن کە پۆلیس گولەی پلاستیکی و گازی فرمێسکڕێژی بەکارهێناوە لە دژی کرێکارانی خۆپیشاندەر، و لەئەنجامیشدا تا ئێستا کرێکارێک گیانی لەدەستداوە و ٥٠ی تریش برینداربووە.

پۆلیسیش ڕایگەیاند کە ئەو کرێکارانە تەواوی ڕێگا سەرەکیەکانیان داخستووە و بوونەتە هۆی ڕاگیرانی هاتوچۆ. بۆیە بە مەبەستی کردنەوەی ڕێگاکان، هەوڵی بڵاوەپێکردنیان دراوە و بەو هۆیەشەوە توندوتیژی تێکەوتووە و لە ئەنجامیشدا بە هۆی بەردەفڕکێی کرێکارەکان بەڕووی پۆلیسەوە ١٢ پۆلیس برینداربووە وتائێستاش کوژرانی کرێکارێک و بریندار بوونی پەنجا کرێکاری لێکەوتۆتەوە.

داواکاری سەرەکی ئەو کرێکارانە بەرزکردنەوەی هەقدەست و کرێ و مووچەکانیانە. ئەوان دەڵێن مووچەکانیان بەبەراورد لەگەڵ نرخی کاڵاو پێداویستی ژیان هیچ نییە و ناتوانن بەو کرێیەی کەدەستیان دەکەوێت بژین. هەروەها دەڵێن لە دێسەمبەری ڕابردوو بەڵێنیان پێدراوە کە ٥١٪ی مووچەکانیان بەرز بکرێتەوە و بکرێتە ٨٠٠ تاکە، واتە ١٣٠ دۆلاری ئەمەریکی لە مانگێکدا، بەڵام ئەوەی کە کراوە زۆر لەوە کەمترە. ئەوان دەڵێن پێش پێنج ساڵ مووچەیان بەرزکراوەتەوە و لە ماوەی ئەو پێنج ساڵەشدا نرخی بازار زۆر بەرزبۆتەوە. بۆیە ناتوان بەو کرێیەی ئێستایان ژیان بەڕێوەبەرن.

هەروەها شوێنی کارکردن و بابەتی سەلامەتی تەندرووستیش هۆیەکی تری مانگرتنەکانە. جێگەی باسە کە ئەو بابەتە لە ناو کارگەکاندا گرنگی پێنەدراوە و سەلامەتی کرێکاران لەکاتی کارکردندا لەبەرچاو نەگیراوە. بۆ نموونە لە ساڵی ٢٠١٣ دا ئەو کارگەیەی کە لە پلازای ڕەنادا بوو ڕووخاو لە ئەنجامدا ١١٣٠ کرێکار گیانی لەدەستدا.

جێگەی باسە کە دەوروبەری ٤٥٠٠ کارگەی جلوبەرگ و ڕستنوچنین لە بەنگلادیش بوونی هەیە، و دەوروبەری ٤ ملیۆن کرێکار لەو کارگانەدا کاردەکات. بەرهەمی ئەو کارگانە ساڵی پار گەیشتە نزیکەی ٤٠ ملیار دۆلاری ئەمەریکی. بەرهەمی ئەو کارگانە هەمووی ڕەوانەی دەرەوەی وڵاتی بەنگلادیش دەکرێت و دەڕوات بۆ کۆمپانیاکانی کۆفرۆش و تاکفرۆشەکانی وەک : H&M, Walmart, Tesco, Carrefour and Aldi ..

جێگەی باسیشە کە وڵاتی بەنگلادیش لە دوای چین بە دووەمین گەورەترین وڵاتی بەرهەم هێنی جلوبەرگ و ڕستنوچنین دادەنرێت لە جیهاندا.

مانگرتنی کۆمپانیای پیشەسازی دروستکردنی ئۆتۆمۆبیل لە عێراق

٣ پێش یەکێتی نەقابە کرێکاریەکان لە عێراق ناڕەزایەتیەکی ڕێکخست بوو بۆ گۆڕینی بەڕێوەبەرە سەرنەکەوتووەکان لە کارکانیان، و گۆڕینیان بە کەسانی لێهاتوو بۆ ئەنجامدانی کارەکانیان. ئەوکات، داواکاریەکانیان جێبەجێکردن، بەڵام پاش ماوەیەک ئەوکەسانەی کە لەدوورخرانەوە، پلە و پایە و بەرپرسیاریەتی فراوانتریان پێدرا، ئەمەش سووکایەتیەکی ئاشکرایە بە کرێکاران و ڕێزنەگرتنی دەنگیان. بەمەش ڕۆژ لەدوای ڕۆژ هەلومەرجی کۆمپانیاکە لە دواکەوتنندابوو. لەپێناو کۆمپانیاکەدا، کە بەیەکێک لە کۆمپانیا گەورەکانی عێراق و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست ئەژمار دەکرێت، بە ڕابەرایەتی وەلید نیعمە فارس سەرۆکی یەکێتی نەقابە کرێکاریەکانی عێراق خۆپیشاندانێک سازدرا. داوا لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کرا کە بەچاوێکی ڕێزەوە سەیری داواکاری کرێکاران بکەن بۆ بیناکردن و بەرەوپێشبردنی شارستانی و گەشەی وڵات، هەروەها هۆشداری درا کە هەرکەس و لایەنێک سوکایەتی بەکرێکاران...

بۆ لاپەرە ١١

بۆپێشەوە FORWARD

گەڕانەوەو دەستپێکرنەوەی مانگرتنەکان لە ئەمەریکادا!

نووسینی: ستیڤن گرینهاوس

ئامادەکردن و وەرگێڕانی: شوان عەزیز

تێبینی: ئەم بابەتە لە ژمارە ١ی ساڵی ٢٠١٩ی گۆڤاری ((The American Prospectدا کە گۆڤارێکی وەرزیە بڵاوکراوەتەوە. ئەوەی کە من لێرەدا ئامادەم کردووە هەمووی نییەو تەنها ئەوەی کە بەگرنگم زانیوە کردوومەتە کوردی.

ئەمساڵ، بە هەزاران لە مامۆستایان، کرێکارانی میوانخانەکان، فەرمانبەرانی گوگڵ وچەندینی تر لە کارەکانیان چوونە دەرێ و دەستکەوتی گەورەشیان بەدەستهێنا. ئەمەش دوو پرسیار دەوروژێنێت. یەکەمیان: بۆچی لە ئێستادا؟ دووەمیان: ئایا ئەمە بەردەوام دەبێت؟

بۆ چەندین ساڵە زۆرێک لە شارەزایانی کار دیاربووە کە ئامادە بوون بۆ نووسینی وتار دەربارەی مانگرتنەکان لە ئەمەریکادا. لە ساڵی ٢٠١٧دا لە سێکتەری تایبەتدا ژمارەی ئەو مانگرتنە گەورانەی کە لە هەزار کرێکار زیاتر بەشداری تێدا کردووە هاتوتەخوارێ بۆ تەنها حەوت جار مانگرتن. لە ڕاستیدا بە درێژایی دەیەی ڕابردوو تەنها ١٣ مانگرتنی گەورە بە معدل لە ساڵێکدا ئەنجام دراون. ئەمەش بە ڕێژەی ١/٦ کەمترە بە بەراورد لەگەڵ ساڵانی هەشتاکاندا کە ٨٣ جار مانگرتنی گەورە ئەنجامدراون و بە ڕێژەی ١/٢٠یش کەمتر بوون بە بەراورد لەگەڵ ساڵانی حەفتاکاندا کە ٢٨٨جار مانگرتنی گەورە ئەنجام دراون. بە پێی ئامارێکی بیرۆی کار، بە تەنها لە ساڵی١٩٧١ دا ٢ ملیۆن و نیو لە کرێکارانی سێکتەری تایبەت مانگرتنیان ئەنجام داوە کە ئەمەش ١٠٠ جار زیاترە لە ژمارەی ئەو کرێکارانەی کە مانگرتنیان لە ساڵی ٢٠١٧دا ئەنجامداوە کە بریتیە لە ٢٥ هەزار کرێکار.

بەڵام دوای ئەوە ساڵی ٢٠١٨ هات کە جووڵەو زیادبوونێکی سەرسوڕهێنەری لە مانگرتنەکان بەخۆوە بینی لە هەردووک سێکتەری تایبەت و گشتیدا. بۆ نموونە لە مانگی شوباتدا زیاتر لە ٢٠ هەزار مامۆستاو کارمەندی تری خوێندنگاکان لە بەشی ڕۆژئاوای ڤێرجینیا و بە دوایشدا لانیکەم لە ٢٠ هەزار زیاتر لە ویلایەتی ئۆکلاهۆما لە کارەکانیان هاتنە دەرێ.

ڕەنگە مەزنترین مانگرتنی فێرکاران لە ئەریزۆنا دا بوویێت کە زیاتر لە ٤٠ هەزار لە کارەکانیان هاتنەدەرێ. کار بەجێهێشتنی تریش بە ژمارە بچووک، بەڵام هێشتا هەر گەورە بوون، ڕوویانداوە لە هەندێک شوێنیتری ئەمەریکادا. بۆ نموونە لە کۆڵەڕادۆ، کێنتوکی، و بەشی سەرووی کۆڵەڕادۆ. ئەوسێپتەمبەری ڕابوردووە ٦ هەزار کرێکاری میوانخانەکان مانگرتنیان لە دژی ٢٦ میوانخانەی شیکاگۆ ئەنجامدا لە پێناو دابینکردنی بیمەی تەندروستی هەموو کرێکاری میوانخانەکان. لە ئۆکتۆبەردا٧،٧٠٠ کرێکار مانگرتنی ئەنجامدا کە ٢٣ میوانخانەی سەر بە کۆمپانیای ماریۆتی گرتەوە لە ٨ شاری وەک بۆستن، دیترۆیت، هۆنۆلولو، هەروەها فرانسیسکۆ. لە نۆڤەمبەردا ١٥ هەزار کرێکاری چاودێری نەخۆش لەوانە کرێکارانی تەکنیکی تیشک وتایبەتمەندانی بەشی کۆئەندامی هەناسەدان وهەروەها تایبەتمەندانی دەرمانخانەکان ٣ ڕۆژ مانگرتنیان لە دژی مەڵبەندەکانی پزیشکی سەر بە زانکۆی کالیفۆڕنیا ئەنجامدا لە شارەکانی وەک لۆس ئەنجلس، سان فرانسیسکۆ، سان دیگۆ، ئایرڤین و داڤیس . ٢٤ هەزار ئەندامی سەندیکای تریش لە ناویاندا شوفێری لۆری، باخەوان وئاشپەز سۆزداریان بۆ ئەو مانگرتنانە پیشاندا. وە لە یەکێک لە سەرنجڕاکێشترین و سامناکترین مانگرتن کە کاری بەتەواوی تێدا ڕاگیرا و نزیکەی ٢٠ هەزار کرێکار کارەکانیان بەجێهێشت بریتیبوو لە مانگرتنی کرێکارانی کۆمپانیای گوگڵ لە نۆڤەنبەری ١. ئەو مانگرتنە ناڕەزایەتی بوو لە دژی مامەڵەی ئەو کۆمپانیایە و مەسەلەی ئیزعاج کردنی سێکسی و گێچەڵی سێکسی کە هەر بەڕێوەبەرە باڵاکانی ئەو کۆمپانیایە ئەنجامی دەدەن. مێژوونووسی بەناوبانگی کار، نێلسن لیچتینستەین، ئەو مانگرتنەی بە مانگرتنێکی عەزیم و جێی تێرامان ناو هێناوە. هەروەها بەختەوەریشە کە دەبینێ هەتا کرێکارانی نوخبەش لە نێو ئەو کۆمپانیا دیارەدا دان دەنێن بە گرنگی و کاریگەری کاری بۆکۆمەڵ.

هەندێک لە پسپۆڕانی بواری کار بە زۆربوونی ئەم دواییەی مانگرتنەکان پێشبینی شەپۆلێکی تازەی چالاکی کرێکاری دەکەن و کرێکارانیش زۆرترو زۆرتر درک بەوە دەکەن کە کاری بەکۆمەڵ دەتوانێت بەرهەمی هەبێت. هەندێکی تریش پێداگری لەسەر ئەوە دەکەن کە زۆربوونی ئێستای مانگرتنەکان زۆرتر بریتیە لە نیشاندانی جارێک لە کەف و کوڵی خۆیان و ئەمەش بەرەو کاڵبوونەوە دەچێت هەر وەکو چۆن ئاستی کاری ڕێکخراوبووی دوورمەودا بەرەودابەزین دەچێت. Jake Rosenfeldکە پرفیسۆری کۆمەڵناسیە دەڵێت" فاکتەری سەرەکی کە ململانێ جیاوازەکان بەیەکەوە دەبەستێت، بێجگە لە کاربەجێهێشتنی ناو گوگڵ، بریتیە لە چاککردنی باری ئابووری کە تێیدا هەندێک گروپ هەست دەکەن کە بەجێ هێڵراون. مامۆستایانی ڕۆژئاوای ڤێرجینیا، ئۆکلاهۆما وئەریزۆنا کاتێک کارەکانیان بەجێهێشت کە بێهیوا و تووڕە بوون، چونکە زیادەکەی کرێیان بۆ چەندین ساڵ بوو وەرنەگرتبوو هەرچەندە کە باری ئابووریش بەهێز بوو. هەروەها لیژنەی یاسادانانی ویلایەتەکانیان بە ڕادەیەکی زۆر باجی داشکاندبوو لەسەر کۆمپانیاکان. بە هەمان شێوە کرێکارەکانی سەر بە میوانخانەکانی ماریۆت مانگرتنیان ئەنجامدا چونکە کۆمپانیاکە موچەکەیانی هێندە بەرز نەکردەوە کە بگونجێت لەگەڵ ئەو هەڵاوسانە ئابووریەی کە لە ئارادا بوو.

مانگرتن بەشێکی گرنگ بووە لە مێژووی ئەمەریکا و ڕۆڵێکی گەورەشی بینیوە لە بەرزکردنەوەی جێگاوڕێگای کرێکارو بەرزبوونەوەی کرێکانیان کە زۆرجاران ئەو ڕۆڵەی وەها گرنگ نەبینراوە. ڕاپەڕینی کرێکارانی جل وبەرگی ژنانە لە ساڵی ١٩٩٩ کە ٢٠ هەزار کرێکار بەشداری تێدا کرد، مانگرتنی کارگەی جلوبەرگی لۆڕەنس لە ساڵی ١٨١٢، مانگرتنی بەشێوەی دانیشتن لە ساڵی ١٩٣٦و ١٩٣٧ی شاری فلینت یان مانگرتنی پەیوەست بە بەهداشتی مەمفیس لە ساڵی ١٩٦٨. مێژوونووسان دەڵێن ڕاگرتنی کار لەلایەن ١٧٥ هەزار کرێکاری کۆمپانیای (جی ئیم) بۆ ماوەی ١٦ هەفتە لە ساڵی ١٩٤٥ فاکتەری سەرەکی بوو کە کۆمپانیاکەی ناچار کرد کە ساڵی ١٩٤٨ زنجیرەیەک گرێبەستی گرنگ بۆ کرێکاران واژو بکات. هەروەها دیسان بە هەمان شێوە لە ساڵی ١٩٥٠ چەندین گرێبەستی تر کە لە بەرژەوەندی کرێکاراندا بوون واژوکران لەلایەن کۆمپانیاکەوە لە بەرامبەر ئەوەی کە کرێکارەکان ئارام ببنەوەو مانگرتن ئەنجام نەدەن. کۆمپانیاکە نەیدەویست هیچیتر کار ڕابگیرێت. لە ساڵی ١٩٥٠ دیسان گرێبەستێکی پێنج ساڵە ڕاگەێنرا لە نێوانی کۆمپانیای (جی ئیم) و کرێکارەکانیدا کە بە گرێبەستی دیترۆیت ناسرا. ئەوە بوو کە کۆمپانیاکە لە ٢٠٪ی موچەی بنەڕەتیان بەرزبکاتەوە. ئەمەش بووە هۆی دروستکردنی دەوڵەمەنترین چینی ناوەڕاستی سەرزەوی. هەر بۆیەش لە ساڵەکانی پەنجاکاندا چەندین سەندیکای کرێکاری تر هەمان شتیان دەویست لە کۆمپانیاکانیان و دەستیان دایە چەندین مانگرتن بۆ بەدەستهێنانی هەمان دەستکەوت.

مانگرتن کە بەهێزترین چەکی چینی کارگەرە لە هەشتاکانەوە بەکارهێنانی ئەو چەکە بەرەو دابەزین چووە. ئەمەش بە شێوەیەکی سەرەکی دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە کۆمپانیا گەورەکان دژە ستراتیجیەتێکی تازەیان بڵاوکردۆتەوە. بەهۆی ڕاوەستانی بازاڕو هاوردەوە کۆمپانیا گەورەکانی ئەمەریکا بە شێوەیەکی زیاد چەکی تایبەت بەخۆیان بەکارهێناوە کە بریتی بووە لە بە دائیمی پڕکردنەوەی جێگای ئەو کرێکارانەی کە ڕۆیشتوون بۆ مانگرتن بە کرێکارانی تر. ئەوەش بۆ ئەوەی تا کێشەی بەجێهێشتنی کار لەلایەن مانگرتووانەوە چارەسەر بکرێت. لە پەنجاکان و شەستەکانەوە گۆڕانێکی خێراو تیژ بەسەر ئەمەدا هات کاتێک کۆمپانیاکان بەزۆری جێگاکانیان بە شێوەی کاتی پڕ دەکردنەوە بۆ ئەوەی کاری کۆمپانیا لە کاتی مانگرتندا بەردەوام بێت لە بەرهەم هێنان، بەڵام هەر کە مانگرتووەکان گەیشتن بە گرێبەستێک دەگەڕانەوە سەر کارەکانیان. ئەوە ڕۆناڵد ڕیگان بوو کە گڵۆپی سەوزی هەڵکرد بۆ کۆمپانیا گەورەکانی ئەمەریکا تاکو شوێنی ئەو کرێکارانەی کە کارەکانیان بەجێهێشتبوو بۆ بەشداری لە مانگرتن پڕ بکرێتەوە بە کرێکای تر بە شێوەی دائیمی. ئەو هات ١١،٧٠٠ کرێکاری چاودێری هێڵی ئاسمانی لە ساڵی ١٩٨١ دا لە کارەکانیان دەرکرد بە بیانووی ئەوەی کە ئەوان بەشداریان لە مانگرتنی نایاساییدا کردووە. هەروەها عەولەمەش ڕۆڵی هەبوو لە کەمکردنەوەی مانگرتنەکان. کرێکارانی سەندیکاکان بۆیان دەرکەوت کە ئەگەر مانگرتنەکانیان توند بن و زەرەر بە کۆمپانیا بگەیەنن بەڕێوەبەرانی کۆمپانیاکان

ناچاردەکەن کە بڕیاری گواستنەوەی کۆمپانیاکانیان بدەن بۆ وڵاتانی تر کە لەوێدا بە هەرزانتر دەتوانن کرێکار بگرن. ئەوەش بووە هۆی کە ژمارەی مانگرتنە گەورەکان بەرەو دابەزین بڕوات کە وای لێهات لە ساڵی ٢٠٠٩دا تەنها پێنج مانگرتن ئەنجام دران.

ژمارەی مانگرتنە گەورەکانی ئەمەریکا لە ساڵی ٢٠٠٩دا هاتە خوارێ بۆ تەنها پێنج جار. ئەو ساڵە قەیرانی ئابووری و قەیرانی بوونی کار بوو، کرێکاران لە حاڵەتێکی زۆر لاوازدا بوون، ڕێژەی بێکاری بەرزبویەوە بۆ ١٠٪. بەڵام لە ساڵی ٢٠١٨ دا، دوای ٩ ساڵ لە چاکبوونەوەی قەیران و باشتربوونی ڕێژەی بێکاری کە هاتەخوارێ بۆ ژێر ٤٪، هێشتا کرێکارانی ئەمەریکا لە حاڵەتێکی مەزاجی دان و شەڕی مەزاج دەکەن. هەر وەک شارن بلۆک، بەڕێوەبەری پرۆگرامی کارو ژیانی کار لە زانکۆی هارڤارد، دەڵێت:" کاتێک کە زۆرتر بە شێوە گشتیەکەی زۆر لە کاری بەکۆمەڵ ڕوودەدەن وەک: ڕێپێوانی ژنان، پشتگیریکەرانی پەناهەندەو کۆچبەران، مافەکانی هەڵگرتنی چەک، لێرەدا خەڵک زۆرتر بیر لە کاری بەکۆمەڵ دەکاتەوە ئەویش ئەو شتەیە کە بۆ ماوەیەکی درێژە خەڵک لە ناو ئەو وڵاتەدا بە شێوەیەکی گرنگ گوێی پێ نەداوە "هەروەها ڕەبێکە گەیرلی کە مامۆستای زانستەکانە دەربارەی مانگرتنی ویلایەتی ئەریزۆنا دەڵێت: "تووڕەبوون لە ترەمپ و سکرتێری بەشی فێرکردن بوو بە بەنزینێک بۆ مانگرتنی مامۆستایان لە ئەریزۆنا. بۆ نموونە خەڵکیان زۆر دەرکرد لە کارەکانیان. دوای ئەوە بابەتی ژیانی ڕەشەکان گرنگە، یان هەروەها منیش، یاخود بزووتنەوەی ژنان و گەشەکردنی بەرەنگاری بەتایبەتی لە نێو ژناندا. ئەوەشت لەبیر نەچێت کە لە ٧٠٪ی بەشی فێرکردن ژنانن. هەروەها بابەتی قسەکردن لەسەر چەکدارکردنی مامۆستایان و چەندین بابەتی تریش وای لە مامۆستایان کرد کە ئیتر بتەقنەوەو مانگرتنەکان ئەنجام بدەن." دی تایلەر سەرۆکی سەندیکای لێرە یەکبگرن، ئەو سەندیکایەی کە ڕابەرایەتی مانگرتنەکانی کۆمپانیای میوانخانەکانی ماریۆت و شیکاگۆی کرد، دەڵێت" من پێم وابوو گرنگە کە مانگرتنەکان بگێڕینەوە ناو بزووتنەوەی کاگەری" هەروەها دەڵێت " کاتێک کە تۆ لە شەڕدای لەبەرامبەر لایەنە بەهێزەکان بۆچی دەبێت کاری تاکتیکی لەبەرچاو نەگیرێت؟"..

ئەوەی کە دەگوترێت بۆچی کارمەندو کرێکارانی سەر بە کۆمپانیای ماریۆت لە ٨ شار کارەکانیان بەجێهێشت و مانگرتنیان ئەنجامدا؟ دی تایلەردەڵێت "ئەو کرێکارانەی کە ئێمە نوێنەرایەتیان دەکەین زۆر تووڕە ببون لەبەر ئەوەی کاری پیشەسازی زۆر باشەو بەرهەمی زۆرە و لە لایەکیشەوە میوانخانەکانی ماریۆت بە هۆی کریسماسەوە وەک دیاری لەلایەن ترەمپەوە باجیان لەسەر سوک کرا و لەهەمانکاتیشدا کرێکارەکان لەبەر گرانی ژیان و کەمی موچەکانیان نەیان دەتوانی لەو شارەدا ژیان بەڕێوەبەرن کە کاریان تێدا دەکرد. بۆیە ئێمە پێمان وابوو کە ئەوە دەرفەتێکە بۆئەوەی سوودی گەشەی ئابووری ئەندامانی ئێمەو کرێکاران و خێزانەکانیشیان بگرێتەوە. وە ئێمە ئامادەین و هەر شتێ دەکەین لەو پێناوەدا هەتا دەگاتە مانگرتنیش".

یەکیەتی کرێکاری ئەوە بۆچەندین دەیە دەچێت کە لە نزمترین هێزی خۆیدایە. زۆرێک لە مانگرتنەکانی ئەمساڵ لەچوارچێوەی پەیوەندیە تەقلیدیەکانی بەڕێوەبەریەتی کارەوە یاخود لەدەرەوەی ئەو بەڕێوەبەریەتەوە ئەنجام دراون. بەدەر لە مانگرتنی کرێکارانی سەر بەمیوانخانەکان، ئەو مانگرتنە گەورانەی تری کرێکاران لەدەرەوەی پەیوەندیەکانی بەڕێوەبەریەتی کرێکارانەوە ئەنجام دراون. بۆ نموونە هەندێک لە مانگرتنەکانی مامۆستایان لەڕێگەی گروپەکانی فەیسبووکەوە ئەنجام دراون. هەروەها مانگرتنی کارمەند و کرێکارانی کۆمپانیای گوگڵ لەڕێگەی سۆشیال میدیاوە ڕێکخران و ئەنجامدران. ئەوەش ئەوە دەسەلمێنێت کە کرێکاران بۆخۆیان ڕێگایەکی کاری بەکۆمەڵ دەدۆزنەوە کە بەهۆیەوە بتوانن ئامانجەکانیان بەدەست بهێنن. لە بەشی ڕۆژئاوای ویلایەتی ڤێرجینیا ٢ یەکیەتی سەرەکی مامۆستایان بوونیان هەیە، بەڵام ئەوانە بەبەردەوامی کێشەیان لەگەڵ یەکتریدا هەیەو هەردووکیان خەریکی کاروباری ئەندامیەتی و زۆرکردنی ئەندامن بۆخۆیان..

Jay O'Neal، کە مامۆستای زمانی ئینگلیزیە لە چارلستن، گروپێکی فەیسبووکی دروست کردووەو داوای باشکردنی باری گوزەرانی مامۆستایان دەکات. لەسەرەتادا ئەو گرووپە بە هێواشی گەشەی کرد. ئینجا لە سەرەتای ٢٠١٨وە بەرەو گەشەکردنیکی سەرسووڕ هێنەر ڕۆیی و ژمارەی ئەندامانی گەییشتە ٢٠ هەزار کەس. مامۆستایان تووڕە بوون کاتێک کە کۆمپانیای دڵنیایی لە ویلایەتەکەیان ئاماژەی بەوەدا کە مامۆستایان ڕووبەڕووی بەرزبوونەوەی ڕێژەی چاودێری تەندرووستی دەبنەوە کە ساڵ دوای ساڵ دەسەپێنرێت بەسەریاندا. هەر دوای ئەوە بەرپرسی باڵای ویلایەتەکە وتی کە موچەی مامۆستایان تەنها بە ڕێژەی ١٪ی بەرز دەکرێتەوە. مامۆستایان هەر لەخۆیاندا تووڕەو ناڕازیبوون لەوەی کە پێیان دەدراو هەیان بوو. ئەمەی ئێستاشی کە دێتە سەر وەک ئەوە وایە کە بەنزین بکەی بە ئاگردا. نەهامەتی مامۆستایان گەییشتە ترۆپکەی. ساڵێک بەڵێنی درۆیینەیان پێدەدەن، ساڵێکی تر دەبینن کرێکانیان کەمبۆتەوە، ساڵێکی تر هەقی چاودێری تەندرووستیان لەسەر زیاد دەکرێت، ساڵێکی تر هیچ مووچەکانیان زیاد ناکرێت و سەرباری ئەوانەش مامۆستایان هیچ ڕێزیان لێ ناگیرێت. بۆیە ئەمانە وای کردووە کە مامۆستایان بگاتە سەر لێویان و بتەقنەوە بە ڕووی دەسەڵاتداراندا‌و مانگرتن ئەنجام بدەن.

مانگرتنی کاربەجێهێشتن سەرەتا لە ٣ ناوچەی باشووری وەڵاتەوە لە لایەن کرێکارانی کانەکانەوە دەستی پێکرد کە بووە مێژوویەکی پڕ لە شانازی. ئەو شوێنەی کە شەڕی بەناوبانگی چیای بلێری تێدا ڕوویدا، هەروەک لە The New York Times, دەمی مامۆستایەکەوە بەناوی کاتی ئێندیکۆت دەڵێت: "ئێمە لە شوێنێکەوە هاتووین کە هەمیشە پێشینانمان ئەوەیان کردووە کە باوەڕیان پێی بووە. ئێمەش پێمان وایە هەمان ڕێبازمان گرتۆتە بەر". شەڕی چیای بلێر شەڕێک بوو کە لەساڵی ١٩٢١دا ڕوویدا. ئەوە بوو کە ١٠ هەزار کرێکاری کانەکان کەوتنە جەنگەوە لەگەڵ ٣ هەزار لە یاسادانەران و کەسانی مانگرتن شکێنەرکە ئەمە بە گەورەترین ڕاپەڕین دادەنرێت لە دوای جەنگی ناوخۆیی ئەمەریکا. هەر زوو بانگەوازی مانگرتن کرا لە ساڵی ٢٠١٨دا لە بەشی ڕۆژئاوای ویلایەتی ڤێرجینیا و تێیدا ١٠ هەزار مامۆستا ئامادە بوون. ئەمە وای کرد کە بەرپرسی هەرە باڵای ناوچەکە بڕیاری زیاد کردنی موچەکانیان بدات بە ڕێژەی ٥٪ . کرێکاران و مامۆستایان پێیان وایە ئەمە بەس نییە، بەڵام خاڵی گرنگ ئەوەیە کە ئەوان بردوویانەتەوەو مانگرتنەکەیان بەرهەمی هەبووە. بۆیە دەبێت هەمیشە بە دەستە جەمعی و بە یەکەوە ڕووبەڕووی دەسەڵاتداران ببینەوەو خۆمان زیاتر ڕێکخراو بکەین. بە هەمان شێوەی مامۆستاکەی پێشوو دیسان مامۆستایەکی تر گرووپێکی فەیسبووکی بە ناوی، کاربەجێهێشتنی مامۆستایانی ئۆکلاهۆما، دروست کردو لە ماوەی یەک ڕۆژدا ٢٤ هەزار ئەندام لەدەوری کۆبوونەوە. ئەم گرووپەش سوودی بە مامۆستایان گەیاند بەهەمان شێوەی گرووپەکەی تر. ئەم گرووپە پاڵی بە بەرپرسی هەرە باڵای ناوچەکەوە نا کە بۆ ئەوەی مامۆستایان لە مانگرتن بوەستێنێ بڕیاری بەرزکردنەوەی موچەکەیانی دا. ئیتر هەر بەم شێوەیەو لە ڕێگەی سۆشیال میدیاو فەیسبوکەوە مامۆستایان توانیان هەندێک داواکاری بسەپێنن بەسەر دەسەڵاتداراندا. بۆ نموونە نوح کارڤێلیس ئەویش مامۆستایەکی تری ناوچەی ئەریزۆنا بوو کە لە ڕێگەی فەیسبوکەوە توانی ٥٢ هەزار مامۆستا لە خۆی کۆبکاتەوەو ئەو گروپە بکاتە فشارێک بۆسەر دەسەڵاتداران بۆ ئەوەی داواکانیان جێبەجێ بکەن. .

ئەو ناڕەزایەتیانەی کە هەفتانە ئەنجام دەدران بەرەو فراوانی ڕۆیشتن تا وای لێهات لە ١١ی نیسانی ٢٠١٨دا ١١٠ هەزار کەس لە مامۆستایان و ستافی خوێندنگاکان بەشداریان لە مانگرتندا کرد. یەکیەتی مامۆستایانی ئەریزۆنا کە نزیک و تێکەڵاوە لەگەڵ مامۆستایانی تەواوی ئەو ویلایەتەدا داوای دەستبەجێی مانگرتنی کرد لە ٢٦ی نیساندا. داواکاریان لەو مانگرتنەدا بریتیبوو لە بەرزکردنەوەی موچەکانیان بەڕێژەی ٢٠٪ و هەروەها گێڕانەوەی ئەو ١ ملیار دۆلارەی کە وەک هاوکاری دەدرا بە خوێندنگاکان و لێیان بڕابوو. هەموو ئەوانە وای لە مامۆستایان کرد کە باوەڕیان بەخۆیان هەبێ. بۆیە هەندێکیان دەیان گووت: "ئەوەی پێویست بوو کردمان و بەرهەمی باشیشمان بەدەست هێنا، بەڵام دەسەڵاتداران ئێمەیان پشتگوێ خستبوو." دەسەڵاتدارێکی باڵا کە خۆی هەڵبژاردبوو بەڵێنی بەرزکردنەوەی لە ٢٠٪ی موچەی بە مامۆستایان دەدا بۆئەوەی مامۆستایان لە مانگرتن ڕابگرێت، بەڵام مامۆستایان باوەڕیان بەو بەڵێنە نەدەکرد، چونکە هیچ داهاتێکیان نەدەبینی کە بۆ ئەو مەبەستە تەرخان کرابێت لە لایەن گەنجینەی ویلایەتەکەوە. هەر بۆیەش لە ٢٦ی نیسان مانگرتنیان ڕاگەیاند کە ٥٠ هەزار مامۆستا بەشداری تێدا کرد..

کاربەجێهێشتن لەلایەن مامۆستایانەوە وای لە دەسەڵاتداران کرد کە بەڵێنی ٤٠٠ ملیۆن دۆلار ساڵانە بدەنە خوێندنگاکان وەک هاوکاری بۆ پێویستیەکانیان، بەڵام مامۆستایان بەمە ڕازی نەبوون و دەستیان بە کۆکردنەوەی ئیمزا کرد. ئەوە بوو لە ماوەیەکی زۆر کورتدا ٢٧٠ هەزار ئیمزایان کۆکردەوەو داوای ٦٩٠ ملیۆنیان کرد کە دەوڵەت لە ڕێگەی زیادکردنی باج لە سەر دەوڵەمەندان کۆی بکاتەوە، بەڵام ئەو داوایەیان لەلایەن دادگای باڵای ئەریزۆناوە پشتگوێخرا بە دەلیلی ئەوەی کە داواکاریەکەیان لێڵ و ناڕوونە. زوربەی مامۆستایانیش پێیان وایە دەبێت ڕێگەی تری خۆڕێکخستن بگرنە بەر تا مانگرتنەکانیان سوودی هەبێت و کاریگەری لەسەر دەسەڵاتداران دابنێت. ئەوان دەڵێن فەیسبووک باشە، بەڵام زۆرتر بۆ بزواندنی خەڵک باشە.

مامۆستایان پاڵپشتیەکی گەورەیان بەدەست هێنا لەلایەن کەس و کاری خوێندکاران و خوێندکاران خۆیانیش. ئەوەش لەبەرئەوە بوو کە خەڵک تێگەیی کە ئەو مانگرتنەی مامۆستایان تەنها بۆ خۆیان نییە بەڵکو بۆ خوێندکارەکانیشە. مامۆستایان ئەمەیان بەڕوونی پیشاندابوو. ئەو داوکاریەی مامۆستایان دەبووە هۆی زیادکردنی هاوکاری بۆ خوێندنگاکان و کەمکردنەوەی ژمارەی خوێندکار لەیەک پۆلدا، دەبووە هۆی نۆژەنکردنەوەی خوێندنگا کۆن و داڕوخاوەکان، هەروەها بۆ گۆڕینی پرۆگرام و کتێبە کۆن و بەسەرچووەکانی خوێندن.

لە ٣ی ئۆکتۆبەریش دا ١٥٠٠ کرێکارو کارمەندی میوانخانەکان مانگرتنیان دەستپێکرد لە دژی ٧ میوانخانەی سەر بە کۆمپانیای ماریۆت و کارەکانیان بەجێهێشت. ئەو مانگرتنەی ناو بۆستن بە یەکەمین کاربەجێهێشتن دادەنرێت لە مێژووی هاوچەرخی بۆستندا. کرێکارەکان بۆیە ئەو مانگرتنەیان دەستپێکرد، چونکە ڕازی نەبوون بەو موچەیەی کە کۆمپانیای ماریۆت پێی دەدان، هەروەها زۆرێک لە کرێکارەکانی میوانخانەکان ترسی ئەوەیان هەبوو کە مرۆڤ و ئامرازە ڕۆبۆتیەکان بەهۆی پێشکەوتنی تەکنەلۆجیاوە شوێنی ئەوان بگرنەوەو هێندەی تریش بێکاری و نزم بوونەوەی هەقی کار ڕوویان تێبکات و ئەو ڕۆبۆتانە ببنە هۆی نەهێشتنی کار بۆ کرێکاران.. هەروەها زۆرێک لە کرێکارە ژنەکان داوای ئەوەیان دەکرد کە ئەلارمی گێچەڵی سێکسیان پێ بدرێت تا ئەگەر یەکێک ئەو کارەی لەبەرامبەردا کردن یەکسەر بتوانن دەرەوە تێبگەێنن. وەک کە کرێکارەکان دەڵێن زۆرێک لەوان دەبێت لە ٢ شوێن کار بکەن و زۆریش لەو کرێکارانە هەفتانە ٧٠ کاتژمێر کاردەکەن بۆ ئەوەی بتوانن بژین. لە زۆرێک لە شارەکان کاتێک کە کرێکارەکانی سەر بە میوانخانەکانی ماریۆت مانگرتنیان ئەنجام دەدا هەمان شیعاریان بەرز دەکردەوە کە نووسرابوو " دەبێت یەک کار بەس بێت بۆ ئێمەو بتوانین بەیەک کار بژین". زۆرێک لەو کرێکارانە دەڵێن تەواوی پێداویستیەکانی ژیان زۆر گرانن بە بەراورد لەگەڵ ئەو مووچەیەی پێیان دەدرێت. جاری وا هەیە تەنها بەشی کرێی خانوو دەکات و بۆ شتەکانی تر دەبێت کارێکی تر بدۆزینەوە.

کرێکارەکانی سەر میوانخانەکانی کۆمپانیای ماریۆت بەردەوامیان دا بە مانگرتن و کار بەجێهێشتن. لەو نێوەدا دەبوایە داهاتێکیان هەبێ تا پێی بژین. هەر بۆیە لە لایەن زۆرێک لە ئیتیحادیەو سەندیکاو یەکیەتیە کرێکاریەکانی

بۆ لاپەرە ١١

درێژەی... گەڕانەوەو دەستپێکردنەوەی مانگرتنەکان لە ئەمریکا...

تر پشتگیری دەکران. بۆ نموونە سەندیکای یونایت هیەر هەفتەی ٣٠٠ دۆلاری دەدا بە هەر کرێکارێک کە لە مانگرتنەکەدا بوو.

لە سەرەتای مانگی دێسەمبەرەوە سەندیکای " UNITE HERE"گەییشتە گرێبەستێک لەگەڵ کۆمپانیای میوانخانەکانی ماریۆت لەهەر ئەو هەشت شارەی کە مانگرتنەکانیان تێدا ئەنجام درابوون. بە پێی ئەو گرێبەستە کرێکارەکان دەستکەوتی باشیان بەدەست هێناون. بۆ نموونە بڕیار درا کە : ١- ئەوانەی کە لەماڵاندا کار دەکەن لە شاری سان دیگۆ موچەکانیان لە ماوەی چوار ساڵدا لە ٤٠٪ بەرز دەکرێتەوە .ئەمەش ئەوە دەگەیێنێت کە سەعات کاریان لە ١٤ دۆلارو ٢٥ سەنتەوە دەگاتە ٢٠ دۆلار لە سەعاتێکدا. ٢- کرێکارەکانی بۆستن موچەکانیان لە ماوەی ٤ ساڵدا بە ڕێژەی ٢٠٪ بەرز دەکرێتەوەو لە ٣٧٪ی موچەکانیشیان پاشەکەوت دەکرێت بۆ کاتی خانەنشینیان.٣- پێدانی ٦ هەفتە دایکایەتی و ٢ هەفتەش بۆ مێردەکانینان بە موچەی تەواوەوە. ٤- ماریۆت ڕەزامەندی دەربڕی بۆ زیاتر پارێزگاری لە کرێکارە ژنەکان کە دەستدرێژی سێکسیان نەکرێتە سەر. ٥- پێدانی ئەلارمێک بە کرێکارە ژنەکان تا لە کاتی ئەوەی کە گێچەڵ و دەستدرێژی سێکسیان دەکرێتە سەر بتوانن دەرەوە ئاگادار بکەن و دەوروبەر تێبگەیێنن. ٦- ماریۆت ڕازی بوو کە ١٦٥ ڕۆژ پێش ئەوەی کە ڕۆبۆتێک بهێننە شوێنێک بۆ ئەوەی کاری پێبکرێت کرێکارەکە ئاگادار دەکەنەوەوەو هەروەها مەشقیشی پێدەکەن بۆ چۆنیەتی بەکارهێنانی.

مامۆستایان و کرێکارەکانی میوانخانەکانی کۆمپانیای ماریۆت بەو مانگرتن و کار ڕاگرتنەیان دەسکەوتی زۆر و گەورەیان بەدەست هێناوە، بەڵام پرسیارەکە لێرەدایە: ئایا ئەو مانگرتنانە بەرەو پێش دەچن و بەردەوامیان پێدەدرێت و دەتوانن پارێزگاری لەو دەسکەوتانە بکەن کە بەدەستیان هێناون؟ لەو بارەوە پرسیارێک لە سەرۆکی کۆمەڵەی مامۆستایانی بەشی ڕۆژئاوای ڤێرجینیا کراوە کە ئەگەر پێشبینی مانگرتنێکی تری مامۆستایان لە تەواوی ویلایەتەکە بکات؟ ئەو دەڵێت کە گومانی هەیە. وا بڕیار بوو کە موچەکانیشیان ٥٪ی بەرز بکرێتەوە، بەڵام دەربارەی ئەوەش گومانی خۆی پیشان داوە. بەڵام هەموو لایەک نزم بوونەوەی هەقدەست و بەرز بوونەوەی ڕێژەی بێکاری بە هۆیەکی سەرەکی دەزانن وەک پاڵنەرێکی بەهێزیش وایە بۆ ئەنجام دانی مانگرتن و نارەزایەتی دەربڕین و هەتا خۆپیشاندان و ڕاپەڕینیش.

پرسیارێکی تریش لە بواری کاردا خۆی قوت دەکاتەوە لێرەدا ئەویش ئەوەیە: ئایا کرێکارەکان دەتوانن فێرببن وە بزانن کە یەکگرتوویی و ڕێکخراوبوون و کاری بەکۆمەڵی خۆیان چەندە بەهێزە؟ وە ئایا دەتوانن مێژووی مانگرتنەکانی خۆیان لە ڕابردوودا کە دۆڕاون یاخود بردویانەتەوە لەیاد بێت و دەرسی لێوەربگرن؟ ئەگەر وەڵامەکە مەنفی بێت ئەوا بە دڵنیایەوە ئێستاو ئایندەشیان بەرەو باشی ناڕوات..

درێژەی.... هەوڵ و نارەزایەتییە کرێکاریی و

بکات ئەنجامەکەی لەناوچوونە.

نزیکەی ٣٢٢١ کرێکار بەشداری خۆپیشاندانەکەیان کرد. جگە لە سەرۆکی یەکێتیەکە سکرتێری گشتی فائق حسێن

عەگال بەشداریانکرد، هەروەها ژمارەیەک لە خەڵکی ئەو ناوچەیە .

شایانی باسە کە کۆپیەکی داواکاریەکانی کرێکاران گەیشتۆتە دەست" بۆپێشەوە" کە خۆی لە ١٧ خاڵدا دەبینێتەوە. گرنگترینیان بریتیە گواستنەوە یان گۆڕینی زۆرێک لە بەرپرسی بەشە جیاجیاکانی ناو کۆمپانیاکە بەهۆی ناکارامەیی و تێوەگلانیان لە گەندەڵی. هۆشداریدان بە بەڕێوەبەرانی کۆمپانیاکە لە هۆکانی شکستی ئابووری کارگەکە لە ٢٠١٨. دەست لێنەدان لە مووچەی کرێکار و فەرمانبەرانی کارگەکە. هەڵوەشاندنەوە ئەنجوومەنی بەڕێوەبەری کارگەکە و هەڵبژاردنی لەلایەن خۆیانەوە. دابەشکردنی زەوی بەسەر فەرمانبەرانی کارگەکە کە پتر لە ٧٥٠دۆنم زەوی هەیە کە سەربەکۆمپانیاکەیە. گەڕاندنەوەی سەرجەم ئەو سەیارانەی کۆمپانیاکە کە ئێستا لە ماڵی بەرپرسەکاندان. بەدواداچوونی جدی بکرێت بۆ ئەو قەرزانەی کۆمپانیا.

شایانی باسە کە کۆمپانی پیشەسازی ئۆتۆمۆبیل لە عێراق نزیکەی ٤٢٥٠ کرێکار و فەرمانبەر لەخۆدەگرێت. زۆرێک لە ئۆتۆمۆبیل و دەزگای کشتوکاڵی تێدا دروستدەکرا.

درێژەی... دوا وتە

ڕاگرتنی پەیوەندییە سیاسیەکانی و کاتیکیش دەکەوێتە بەرامبەریان و قیبلەی پەیوەندیەکانی دەگۆڕێ جەنگ لەدژی بەرپا دەکات و دەبێتە هێزی پشتیوانی براکانی!!

کاتێک لەگەڵ هێزەکانی ئۆپۆزیسیۆنی تورکی دەکەوێتە پەیوەندییەوە، بە کردەوە هێزو میدیاکەیان دەبنە زمان حاڵی حزبەکانیان و تای کوردایەتی سنورەکان دەبەزێنێ، کاتێکیش رووی پەیوەندیەکانی بەپێی بەرژەوەندی رۆژ دەگۆڕێ، دەبێتە بکوژیان و لەژێر ناوی پاراستنی ئەزموونی هەرێمدا لە ژێر سایەی فرۆکە و لەپاڵ جەندرمەکانی تورکدا، کوشتاری براکانی!! لە باکور دەپیرۆزێنێ.

کاتێک لەگەڵ بەعسدا بۆ سەرخستنی گفتوگۆ و بەشی دەسەلات، سەدام حسین دەکات بە حەکەمی حوکمی زاتی و لە پشتەوە چەقۆ وەشاندن لە سوپا درندەکەی رادەگرێت و ئەو کاتەش قیبلەی نۆکەرایەتی بۆ بەرژەوەندی حزبی دەگوازێتەوە و بەرووی ئێراندا، پێش لەشکری دەکات بۆ هێرش بۆ سەر قودس و دڵی کوردستان و بۆسەر هەڵەبجە...تاد

ئەم ناهونەر پیشەییەی یەکێتی لە پەیوەندییەکانییدا، بە نرخی سەرکوت و پیشیلکردنی ئازادی و بەرتەسک کردنەوەی پەراوێزەکانی ئازادییدا دەچێتە پێشەوە. ئەو هێرشانەی لەم دوایەدا دەیکاتە سەر ئۆپۆزیسیۆنی ئیرانی و تورکی... باشترین بەڵگەی ئەوەیە کە یەکیتی هێزێکی دژە ئازادی و نۆکەر پیشەی ناشارەزایە... بالانس سزو بێ پرنسیبە. کە لە پێناو بەرژەوەندییەکانی خۆیدا چاوی بینی ئازادی بەتەواوی کوێر دەبێت و گوچکەی بیستی دەنگی نەیار لەدەست دەدات...

هێرشی یەکێتی بۆ سەر تەڤگەری ئازادی و چالاکیەکانیان، بۆ سەر رێکخراوە جەماوەرییەکانی نزیک لەم هیزە سیاسییە، تەواوکەری هەوڵەکانی دەوڵەتی تورکیایە بۆ تیرۆری کەسایەتیە سیاسییەکانی ئۆپۆزیسیۆنی تورکی.. سنوردارکردن و ریگەگرتن لە چالاکیەکانی ئۆپۆزیسیۆنی ئیرانی، کۆکە لەگەڵ هیرشی ئاشکرا و بۆمبابارانی رژێمی ئیران بۆسەر بارەگاکانی ئۆپۆزیسیۆنی ئیرانی لە قولایی کوردستانی عێراقدا و تیرۆری کادرەکانیان... هەروەها چاوپۆشین و گوێ خەواندن لە سنوربەزاندنەکانی دەوڵەتی فاشیستی و تورکیاو ئیران... بێدەنگە هەڵبژاردن، هەموو ئەوانە نیشان دەدەن کە یەکێتی نیشتیمانی کوردستان، هیزیکی دژە ئازادییە، نۆکەر پیشەیە، وە ئامادەیە لە پێناو بەرژەوەندییە حزبی و بنەماڵەییەکانی، خەڵکی کوردستانیش بکاتە قوربانی.

ئەو سیاسەتی سەرکوت و نۆکەر پیشەییە، پێویستە ریسوا بکریت. پێویستە بە چالاکی بەرفراوانی کۆمەڵایەتی و جەماوەری بەردەوام، حەلەقە و تۆری سەرکوتی سیاسی بشکێنرێ و ریگە بگیرێت لەوەی ئەو پەراوێزە لە کەشی کراوەی سیاسی، کوردستان، قانگ و کلۆم بدرێت.

درێژەی... دەربارەی ئەندامەتی کرێکاریی...

کرێکاری ڕەوتێکی خەباتکارانەی واقیعی و مەوجودە لە کۆمەڵدا.

کەوایە قسە لەسەر شکڵپێدانی حیزبێکی کۆمۆنیستییە لەنێو ئەم نەریتە خەباتکارانەیەدا .هەنگاوی یەکەم هەر ئەوەیە مرۆڤ هەر ئەوە ببینێ و تێی بگات کە حیزبە شێوە سۆسیالیست و شێوە مارکسیستەکانی مەوجود، نە لەنێو ئەم نەریتەوە سەریان هەڵداوە و نە کاری تێدا دەکەن. بەڵام ئەرکی سەرەکی دەستبەکاربوون و دارشتنی ئەو حیزبەیە.

بەم قسانەوە کە کران، دەبێت چوارچێوەی گشتیی باسەکەمان سەبارەت بە کرێکارییبوونەوەی حیزب تا ڕادەیەک ڕوونتر بووبێتەوە. لەپەنای حیزبی کۆمۆنیستی ئێران سۆسیالیزمێکی کرێکاریش بەرانبەر بە بۆرژوازی لە سەنگەردایە. ئەم ڕەوتە حیزبی نییە، بەرنامەی نووسراوی نییە، لەنێو خۆیدا هەزار و یەک خەت و هەزار نارۆشنی هەیە، ڕێکخراوبوونی نێوخۆیی لە ئاستێکی سەرەتایی و لانی کەمدایە، حیزبی کۆمۆنیست دەبێت بەم ڕەوتەوە پەیوەست بێت و ئەگەر قسەیەکی هەیە بیڵێ و کارێکی هەیە بیکات، لێرە بیڵێ و بیکات. کرێکارییبوونەوەی حیزبی کۆمۆنیست یانی، بەفەرمی ناسرانی حیزبی کۆمۆنیست وەک ئامرازی پەرەپێدانی نارەزایەتیی کرێکار لە دژی سەرمایەداری بە هۆی خودی ڕەوتی سۆسیالیزمی کرێکاری و کرێکارانی کۆمۆنیستەوە. ئەمە پێویستی بەوە هەیە کە حیزبی کۆمۆنیست لە هەموو ئەو بیروبۆچوون و پێشداوەری و پەیوەندی و کارکرد و شێوە و ڕەوشتانە کە میراتی چەپی غەیرە کرێکارین دابڕێ و بەتەواوی لەنێو ئەو سەنگەربەندییە کرێکارییە ئامادەیی هەبێت. ئەمە پێویستی بەوە هەیە کە حیزبی کۆمۆنیست ببێتە قسەکەر و ئاڵاهەڵگری ئەم نەریتە کرێکارییە و تەنیا ئەمە، بەرانبەر بە کوللی کۆمەڵی مەوجود و کوللی بۆرژوازی .

ماویەتی...

کرێکاران، زەحمەتکێشان، لایەنگرانی وشەو دەنگی ئازاد!

بۆ ئەوەی بۆ پێشەوە، بتوانیت نەخشی چینایەتی و ئەرکی پێناسەکراوی خۆی سەرکەوتوانە بباتە پێشەوە، لە هەواڵی نارەزایەتیەکانتان، لە خۆپیشاندان و مانگرتن و خواستەکانتان، لە کێشەو گیروگرفتەکان و ڕێگریەکانی بەردەم خەبات و یەکگرتوویتان، بەردەوام ئاگاداری بکەن... ئەو هەواڵانەی حزب و بزوتنەوە و میدیای بۆرژوازی و سیبەریان، دەیانەوێ بەلاڕێ، یان پەردەپۆشی بکەن، ئێوە بە ئێمەی بگەیەنن... ئەو راستیانەی ئەوان پەردەپۆشی دەکەن، لە رێگای بۆپێشەوەوە، پەردەی لەسەر هەڵبماڵن... هەواڵی نائەمنی شوێنی کار و قوربانیانی، هەواڵی سەرکوت و دزی و تاڵانی دەسەڵات و کۆمپانیاکانیان، هەوڵی توندتیژی دژ بەژنان و قوربانیەکانیان، هەواڵی پێشێلکاری ئازادیە سیاسیەکان، ئازادی رۆژنامەگەری و ئازادی مافە فەردی و مەدەنیەکان... بە ئێمە بگەیەنن... بۆپێشەوە، دەنگی سازش هەڵنەگرو سەکۆی راستبێژی و مەیدانێکی گرنگی ئێوەیە، لە پێناو دنیایەکی باشتردا. لەهەر جێگاو گۆشەیەکی ئەم دنیایەن لەپەیوەندی بەردوامدابن لەگەڵیدا...ئەدرەس ئیمێڵ و پێگەی بۆ پێشەوەیە..

www.bopehsawa.net ماڵپەری بۆپێشەوە bopeshawa@gmail.com

سەرنووسەر: عەبدوڵا مەحمود

ڕاوێژکاری سەرنووسەر: ڕێبوار ئەحمەد

بۆناردنی بابەتو پەیوەندی: bopeshawa@gmail.com
بۆ پەیوەندی بەسەر نووسەرەوە:
abdulla.mahmud@gmail.com
بۆ خویندنەوەی بابەت و وتارەکانی بۆ پێشەوە سەردانی
سایتی بۆ پێشەوە بکەن:
www.bopeshawa.net

هاوکاری سەرنووسەر: ئاراس ڕەشید
نووسەرانی ئەم ژمارەیە:
ئاراس ڕەشید، مەنسور حیکمەت، عەبدوڵا مەحمود، شوان عەزیز، عەبدالرحمن ڕەسوڵ، ئەحمەد عبدالستار، سەردار عەبدوڵا

بۆ پەیوەندی ڕاستەوخۆ بەسەرنووسەرەوە:
0046737403392

ساڵی دووەم ژمارە (43) 15/1/2019 دوا لاپەڕە

بۆپێشەوە
FORWARD بلاوکراوەیەکی سیاسی سۆشیالیستییە
Forward

سوپاس و پێزانین

بەبۆنەی گیان لەدەستدانی "جەبار مستەفا"ی ئازیزمانەوە ژمارەیەکی یەکجار زۆر لە دۆستان، خۆشەویستان و هاوڕێیانی ئازیزمان، هەروەها چەند لایەنێکی سیاسی، لە ڕیگای جۆراوجۆرەوە: بەسەردانیکردنمان بۆ ماڵەوە لە شاری سیدنی ئوسترالیا، دەرکردنی ڕاگەیاندن، نووسینی نامە، پەیوەندی تەلەفۆنی و بەشداریکردن لە ڕێوڕەسمی بەخاکسپاردن و مەراسیمەکانی ڕێزلێنان لەشاری سیدنی ئوسترالیا، سلێمانی، سوید، بریتانیا، نەرویج و فنلەندا خەم وپەژارەی لەدەستدانی ئەم ئازیزەیان لەگەڵ بەشکردین .

بەبێ هاودەردی و هاوخەمی ئەم ئازیزانە بەرگەگرتنی ئەم کۆستە بۆ ئێمە زۆر سەخت بوو.

سەرەڕای هەموو ئەمانە، هەر لێرەدا دەمانەوێ سوپاس و پێزانینی خۆمان ئاراستەی هەموو ئەو هاوڕێ و دۆستە ئازیزانەش بکەین، کە لەماوەی ١٨ مانگی ڕابردوودا چ لەماڵ و چ لە نەخۆشخانە بەردەوام ئێمەیان بەسەرکردۆتەوە و ورەو خۆڕاگریان بە ئێمەو جەباری ئازیزمان بەخشیووە. پاڵپشتی و شەونخوونی ئێوە بەدیارمانەوە لە ڕۆژانی ئەخیردا هەرگیز لەیاد ناکەین و بۆ هەمیشە لەبیرەوەریماندا دەمێنێتەوە .

سوپاسی تایبەتیمان بۆ هاوڕێیانی هەردوو حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان و عێراق بۆ دڵسۆزی و هاوخەمی و ئەرک و ماندووبوونیان لە بەرپاکردنی مەراسیمەکانی ڕێزلێنان لە جەباری ئازیزمان لە وڵاتە جیاجیاکاندا.

ئێمە بەکردەوە بینیمان کە جەبار تەنها لە ئێمە نەڕۆیشت، خانەوادەکەی ئەو زۆر لە خانەوادە بچووکەکەی (هاوژین و مناڵەکانی گەورەترە. ئێمە شانازی بەوەوە دەکەین کە دۆست و هاوڕێی دڵسۆزی وەکو ئێوەمان هەیە.

دووبارە سوپاستان دەکەین.

شیرین (هاوژینی جەبار مستەفا)
زاریا، ماردین و لیزا (کچەکانی جەبار مستەفا)
١٥/١/٢٠١٩

خۆپیشاندانی ٢٠٠ملیۆن کرێکار لە هیندستان، بەگەورەترین خۆپیشاندانی مێژوو دەناسرێت!

ئامادەکردنی شوان عەزیز

ڕۆژانی ٨و٩ جەنیوەری، نزیکەی ٢٠٠ ملیۆن کرێکار هەستان بە خۆپیشاندان لە سەرتاسەری هیندوستان. لە ئەنجامدا وڵات توشی ئیفلیجی هاتوچۆ هات. ١٠ لە نەقابە کرێکارییە گەورەکانی ئەو وڵاتە بانگەوازیان بۆ ئەم خۆپیشاندانە کرد. دژ بەسیاسەتی دژی کرێکاری سەرۆک وەزیران لە حکومەتی مودی. BMSکە سەربە RSS-BJPتاقە نەقابە بوو دژ بە مانگرتنەکە وەستایەوە و هەوڵی تێکدانیدا. ئەوانیتر هەمووی بەوپەڕی تواناوە لە هەوڵی سەرکەوتنی مانگرتنەکە بوون.

کرێکارانی کەرتی گشتی هێڵی شەمەندەفەر و بانکەکان و وێستگەی وزە بەشداریان کرد. لەپاڵ ئەوانیش کرێکارانی کەرتی تایبەت لەوانە، کرێکاری کانەکان و پیشەسازیەکان و گواستنەوە و بازرگانی بچووک... بەپێی ڕاپۆرتی نەقابە کرێکاریەکان، ژمارەیەکی زۆر لە کرێکارانی ناڕەسمی بەشداریانکرد. وەک دەستفرۆشەکان و کرێکارانی ناوماڵان و کۆشک و کرێکاری کشتوکاڵ..

گەورەترین مانگرتن لە مێژوودا!

بەگەورەترین مانگرتن لەمێژوو دادەندرێت لە ئێستادا. هەروەها پشتیوانیەکی گەورەی لەلایەن خوێندکاران و جووتیارانەوە لێکراوە لەسەرتاسەری وڵات. جووتیارەکان ماوەی چەند مانگێکە بەژمارەی زۆرەوە و لە ویلایەتە جیاجیاکانی وڵاتدا ناڕەزایەتی لە دژی هەڵوێستی توندی حکومەت لە هێنانەخوارەوەی ئاستی گوزەران دەربڕیوە. کە بوەتە هۆی بڵاوبوونەوەی هەژاری و برسیەتی. ئەم مانگرتنە بووە هۆی هەلێک بۆ یەکگرتن لەگەڵ کرێکارانی کەرتی پیشەسازی و گشتی بۆ فشارخستنە سەر حکومەت بۆ جێبەجێکردنی داواکاریەکانیان. هەروەها خوێندکارانی زانکۆ جیاجیاکان لەوان زانکۆی جوهانسبرگ کە ساڵانێکە لە ناڕەزایەتیدان، هاوکاری مانگرتنی کرێکارانیان کرد بۆ بەرزکردنەوەی داواکاریەکانیان.

مانگرتنەکە لەلایەن کۆنگرەی نیشتمانی کرێکارانەوە بانگەوازی بۆکرا کە لە مانگی سپتەمبەری ٢٠١٨ بەسترا و بە ڕێکەوتنی هەر ١٠ نەقابە کرێکارییەکان. ناوەرۆکی داواکاریەکان خۆی لە ١٢ داواکاریدا دەدۆزێتەوە (دژ بەبەرزکردنەوەی نرخ، بێکاری، بەش بەشێنی کەرتی گشتی، کاری خانەنشینی، و داواکاریتر. هەروەها نەقابەکان داوای بیمەی کۆمەڵایەتیان بۆ گشت کرێکاران کردوە، ئەوەش لانی کەمی کرێ ١٨٠٠٠ RS بێت، لە مانگێکدا هەروەها یاسای خانەنشینی بیانگرێتەوە.

دوا وتە

تورکیا و یەکێتی باڵانس سز!

عەبدوڵا مەحمود

دوای ئەوەی نووسینگەی نوینەرایەتی یەکیتی نیشتیمانی لەلایەن حکومەتی تورکیاوە داخرا، پاشانیش هاتووچۆی فرۆکەوانی تورکیا بۆ فرۆکەخانەی سلێمانی و بەپێچەوانەشەوە ڕاگیرا، پەیوەندی نێوان یەکێتی و دەوڵەتی تورکیا ئاڵوگۆری بەسەردا هات. یەکێتی لە پێناو ئاساییکردنەوەی پەیوەندیەکانی لەگەڵ دەوڵەتی فاشیستی تورکیا، لەلایەکەوە پەیوەندیەکانی لەگەڵ ئۆپۆزیسیۆنی دەوڵەت تورکیا هەڵپەسارد و ڕاگرت، هاوکاتیش کەوتە سنوردارکردنی جموجۆڵە سیاسییەکانیان و چالاکیەکانیان. ساڵی ڕابردووش لەژێر ناوی نەبوونی مۆڵەتی یاساییدا بارەگاو نوسینگەکانی تەڤگەری ئازادییان داخست...

یەکێتی لەدرێژەی وەڵام دانەوە و بەپیرەوەچوونی داخوازییەکانی دەوڵەتی تورکیادا لە ٩ ئەم مانگەشدا، ڕیگەی لە هەڵسوراوانی تەڤگەری ئازادی گرت کە یادی ٦ ساڵەی تیرۆری ساکینە جانسز و هاوڕیکانی بکەنەوە، کە لەلایەن دەوڵەتی تورکیاوە لە فەرەنسا تیرۆرکران. لەوەش زیاتر هێرشی کردە سەر چالاکیەکیان لە پارکی ئازادی!! و نزیکەی پەنجا کەسێکیان لێ دەستگیر کردن... هاوکات ڕیگەیان گرت لەوەی فیلمێک لەسەر ساکینە جانسیز لە سینەما سالم پێشکەش بکرێت.

یەکێتی نیشتیمانی کوردستان، کە سەرو بنی زمانی ڕاگەیاندن و بەرپرس و کادرەکانیان، نازینە بە دیموکراسی و ئازادی و کراوەیی و ڕیزگرتن لە مافی و مرۆڤ و ئازادییەکان، لە پیناو ڕازیکردنی دەوڵەی تورکیاو ئاسییکردنەوەی پەیوەندیەکانیان، ئەمجارە ڕێگری لە هەڵسوڕانی پارتە براکانی!!، لە بەشەکانی تردا دەکات و هەڵسورانیان لە ژیر قەڵەمرەوی دەسەڵاتی خۆیدا یاساغ دەکات... هێرش دەکاتە سەر چالاکیە سیاسیەکانیان و کادرو هەڵسوراوەکانیان، ڕاپێچی زیندانەکانی دیموکراسی!! دەکات.

یەکێتی نیشتیمانی لەو هێزە سیاسیانەیە، کە مەوایەک لە نیوان پەیوەندی سیاسی و دیبلۆماسی، لەگەڵ نۆکەرایەتی و خۆشخزمەتی، نابینێ، باڵانس سزە. یان دەکەوێتە ئیرادە تەسلیمکردنی تەواو و خۆشخزمەتی و نۆکەر پیشەیی ئاشکرا، یان دوژمنایەتیەکی لەچار نەهاتوو.

کاتێک لەگەڵ ئیران، پەیوەندیی هەیە، دەکەوێتە ناو تۆڕی جەلادەکانی ئیران و ڕاسپارەکانیان وەکو مەئموریەتێکی پیرۆز بەجێ دەگەیەنێ و هیرش بۆسەر ئۆپۆزیسیۆنی ئەو وڵاتە، دەکاتە عیبادەتی سیاسی بۆ...

بۆ لاپەڕە ١١